

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 26.11.1997
KOM(97) 582 lopull.

97/0337 (CNS)

KOMISSION TIEDONANTO

NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE
JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Toimintasuunnitelma Internetin käyttöturvallisuuden parantamiseksi

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

**Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskevan monivuotisen yhteisön
toimintasuunnitelman hyväksymisestä**

(komission esittämä)

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Toimintasuunnitelma Internetin käyttöturvallisuuden parantamiseksi

1. JOHDANTO

Internet aiheuttaa valtavan kasvunsa ansiosta hyvin suuria muutoksia monilla talouden aloilla. Siitä on samalla tullut hyvin merkittävä tekijä yhteiskunnallisilla ja koulutuksen sekä kulttuurin aloilla, sillä se tarjoaa kansalaisille ja koulutusalan henkilöstölle uusia mahdollisuuksia, ja sen avulla voidaan vähentää tietosisällön luomisen ja jakamisen esteitä sekä tuoda yleisesti saataville yhä monipuolisempi digitaalisten tietolähteiden valikoima.

Valtaosa Internetin tarjoamasta sisällöstä on sen käyttötarkoitusten mukaisesti tietoa, jota yritykset ja yksityishenkilöt voivat käyttää täysin laillisesti. Internet sisältää kuitenkin myös aineistoa, joka voi olla haitallista tai laitonta, ja Internetiä voidaan käyttää rikolliseen toimintaan. Vaikka Internetin tarjoamat edut ovat huomattavasti sen mahdollisia haittoja suuremmat, sen puutteet on otettava huomioon. Kyseessä ovat yleisen edun kannalta ja poliittisesti, kaupallisesti ja oikeudellisesti merkittävät asiat, jotka vaativat välitöntä huomiota. Jos puutteisiin ei vastata, ne voivat merkittävästi lisätä Internetin käyttöä kohtaan esiintyvää vastustusta ja näin vaarantaa kehityksen, josta saattaisi koitua laajoja ja monimuotoisia etuja yhteiskunnan kaikille osille. Euroopan unionissa viime aikoina käydyissä poliittisissa keskusteluissa on tämän vuoksi korostettu tarvetta toimenpiteisiin ja käytännön ratkaisujen löytämiseen.

Tässä tiedonannossa kuvattava toimintasuunnitelma on tärkeä tekijä Internetin laitonta ja haitallista sisältöä torjuttaessa. Jotta toimintasuunnitelma olisi tehokas, se on koordinoitava muiden laitonta ja haitallista sisältöä käsittelevien aloitteiden kanssa. Suunnitelman avulla luodaan yhteyksiä kolmannen pilarin mukaiseen, jatkuvasti laajenevaan poliisi- ja oikeusviranomaisten yhteistyöhön. Yleisemmällä tasolla suunnitelma täydentää ja vahvistaa jäsenvaltioiden tällä alalla jo toteuttamia tai valmistelemissä toimia.

Toimintasuunnitelman aiheena on laiton ja haitallinen sisältö. Laitonta sisältöä pidetään joskus lapsipornografian synonyyminä, mutta siihen sisältyy todellisuudessa useita eri kysymyksiä:

- *kansallinen turvallisuus* (pomminvalmistusohjeet, laiton huumeiden tuotanto, terrorismi)
- *alaikäisten suojele* (alaikäisten väärinkäyttö mainonnassa, väkivalta, pornografia)
- *ihmisarvon suojele* (rotuvihaan tai rotusyrjintään yllyttäminen)
- *taloudellinen turvallisuus* (petokset, luottokorttien väärennysohjeet)
- *tietosuoja* (haitallinen murtautuminen tietojärjestelmiin)
- *yksityisyyden suoja* (henkilötietojen luvaton levittäminen, elektroninen häirintä)
- *kunnian suoja* (kunnianloukkaus, laiton vertaileva mainonta)
- *teollis- ja tekijänoikeudet* (tekijänoikeussuojattujen teosten, esimerkiksi ohjelmistojen tai musiikin luvaton levittäminen).

Haitallisella sisällöllä tarkoitetaan sisältöä, joka on sallittua mutta jonka jakelua rajoitetaan (esimerkiksi ainoastaan aikuisille tarkoitettu sisältö), sekä sisältöä, joka saattaa loukata tiettyjä käyttäjiä vaikka sen julkaisemista ei ilmaisunvapauden vuoksi rajoiteta.

Euroopan unionin toimielimet ovat vuodesta 1996 alkaen olleet erittäin aktiivisia tällä alalla.¹ Euroopan parlamentin² antamat poliittiset suuntaviivat, neuvoston³ ja Bonnin ministerikokouksen julistus ja jäsenvaltioissa tapahtunut kehitys osoittavat, että Euroopassa on monella tapaa tehty urauurtavaa työtä näiden kysymysten tutkimiseksi ja sellaisten ratkaisujen löytämiseksi, jotka pohjautuvat alan itsesääntelyyn, suodatuspalveluiden ja luokittelujärjestelmien käyttöön sekä käyttäjien luottamuksen vahvistamiseen tiedotuksen avulla. Komissio pyrkii vastaamaan alan haasteisiin kahdella tavoin. Se aikoo ensinnäkin laatia ehdotuksen neuvoston suositukseksi alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta. Toiseksi komissio aikoo hyödyntää tässä asiakirjassa esiteltävää toimintasuunnitelmaa, joka on syntynyt eri osapuolten laajan kuulemisen tuloksena.

Laittoman sisällön torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi tarvitaan alan toimijoiden yhteistyötä ja korkeatasoisen suojeluun tähtäävä, toimiva itsesääntelyjärjestelmä, jonka on liityttävä saumattomasti jäsenvaltioiden ja muiden maiden toteuttamaan tehokkaaseen laillisuuden valvontaan. Haitallista sisältöä on käsiteltävä toisin kuin laitonta sisältöä, ja alan teollisuudella on keskeinen osuus, jotta Internetin käyttäjillä olisi saatavilla tarvitsemansa välineet ja niitä koskevat tiedot.

Komissio on nimennyt aloja, joilla toimenpiteitä tarvitaan ja joille olisi tarjottava yhteisön resursseja, jotta voitaisiin edistää Internetin kehitykselle myönteistä ympäristöä:

- itsesääntelyn edistäminen sekä sisällön valvontaan tarkoitettujen järjestelmien, kuten Euroopan vihjelinjaverkoston⁴ perustaminen (erityisesti lapsipornografian tai rasistisen tai antisemitistisen aineiston torjumiseksi), jolloin tavoitteena on korkeatasoisen suojelujärjestelmän luominen
- sellaisten tehokkaiden suodatuspalvelujen ja soveltuvien luokittelujärjestelmien käyttö ja esittely, joissa on otettu huomioon kulttuurien ja kielten monimuotoisuus
- käyttäjille, erityisesti lapsille, vanhemmille ja opettajille, suunnatun tiedotuksen lisääminen, jonka tarkoituksena on lisätä käyttäjien luottamusta ja tehdä Internetin käytöstä turvallista.

Jotta nämä toimet olisivat tehokkaita, ne on seuraavista syistä toteutettava monivuotisen toimintasuunnitelman puitteissa:

¹ Ks. katsaus liitteessä 2.

² Euroopan parlamentin päätöslauselma Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskevasta komission tiedonannosta, 24. huhtikuuta 1997, ja Euroopan parlamentin päätöslauselma alaikäisten ja ihmisarvon suojelua audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa koskevasta komission vihreästä kirjasta (KOM(96) 483), 24. lokakuuta 1997.

³ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätöslauselma, EVYL C 70, 6.3.1997, s. 1; <http://www.echo.lu/legal/en/internet/resol.html>

⁴ Vihjelinja on keskus, johon käyttäjät voivat tehdä ilmoituksen sisällöstä, jonka he ovat löytäneet käyttäessään Internetiä ja jota he pitävät laittomana. Ilmoituksen perusteella ryhdytään toimiin. Jotta vihjelinjapalvelu toimisi tehokkaasti, ilmoituksen tekemisen on oltava käyttäjälle helppoa.

- Toimintasuunnitelma antaa alan toimijoille ja Internetin käyttäjille EU:ssa selkeän viitteen, jonka mukaan Internetin turvallinen käyttö on mahdollista hallitusten tukeman yhteistyön kautta.
- Se panee liikkeelle Euroopan laajuisen yhteistyö- ja koordinoitiprosessin, jolla vastataan alan haasteisiin käytännön toimilla ja hankkeilla.
- Se tarjoaa vankan perustan, jolle voidaan suunnitella sekä välittömästi toteuttavia että pitkän aikavälin toimia.
- Suunnitelma on riittävän joustava, joten sen avulla voidaan vastata myös uusiin haasteisiin, joita epäilemättä syntyy Internetin nopean teknisen kehityksen ja markkinamuutosten myötä.
- Sen avulla turvataan jäsenvaltioiden jatkuva osallistuminen ja Euroopan parlamentin kuuleminen ehdotettujen toimenpiteiden osalta.

2. YHTEISYMMÄRRYS POLIITTISESTA TOIMINNASTA

Viimeksi kuluneiden puolentoista vuoden aikana on sekä EU-tasolla että jäsenvaltioissa tehty paljon työtä tällä alalla. Lisäksi kysymyksiä on käsitelty lukuisilla kansainvälisillä foorumeilla. Yleiskatsaus tähän työhön on liitteessä 2.

2.1. Toteutettava lähestymistapa

Laitonta ja haitallista sisältöä koskevan tiedonannon sekä alaikäisten ja ihmisarvon suojelua käsittelevän vihreän kirjan perusteella EU:ssa on jo tehty työtä, jonka ansiosta Euroopan parlamentti, neuvosto ja jäsenvaltiot ovat suurelta osin yhtä mieltä sovellettavasta lähestymistavasta. Laittoman ja haitallisen sisällön välillä on tehtävä ero, ja niitä varten tarvitaan erilaisia toimenpiteitä.

- Poliisi- ja oikeusviranomaisten olisi puututtava **laittomaan sisältöön**. Näiden viranomaisten toimintaa säännellään kansallisissa laeissa ja oikeusviranomaisten yhteistyötä koskevissa sopimuksissa. Alan teollisuus voi kuitenkin tarjota viranomaisille tärkeää tukea vähentämällä laittoman aineiston (erityisesti lapsipornografian sekä rasistisen ja antisemitistisen aineiston) levitystä toimivien **itsesääntelyjärjestelmien (kuten toimintasääntöjen ja vihjelinjaverkoston)** avulla. Näiden on oltava oikeusjärjestyksen mukaisia ja sekä oikeusjärjestyksen että kuluttajien on tuettava niitä.
- **Haitallisen sisällön** torjumiseksi olisi ensisijaisesti **tarjottava käyttäjille** uusia teknisiä **välineet** haitallisen sisällön käsittelyyn (**suodatinohjelmistot ja aineiston luokittelujärjestelmät**), lisättävä **vanhemmille suunnattua tiedotusta ja kehitettävä itsesääntelyä**, joka voi tarjota riittävät keinot erityisesti alaikäisten suojaamiseksi.

2.2. Euroopan parlamentin, neuvoston ja Euroopan maiden antama tuki

Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden tasolla on voimakkaasti tuettu tätä lähestymistapaa. Sama koskee koko Eurooppaa laajemminkin, koska Bonnin julistuksen hyväksyivät 29 Euroopan maan ministerit.

2.2.1. *Itsesääntely*

Euroopan parlamentti on ilmoittanut, että sen mielestä tarvitaan pikaisesti alan itsesääntelyä, ja se on kehottanut jäsenvaltioita ja komissiota tukemaan alan toimijoiden (yhteyksien ja sisällön tarjoajien), poliittisten päätöksentekijöiden ja käyttäjien yhdistysten välistä yhteistyötä.⁵

Neuvosto on pyytänyt jäsenvaltioita tukemaan itsesääntelyjärjestelmiä, joihin kuuluvat Internet-palveluiden tarjoajien ja käyttäjien edustuselimet, tehokkaat toimintasäännöt ja yleisön käyttöön tarkoitetut vihjelinjajärjestelmät. Komissiota kehoitettiin edistämään yhteisön tasolla itsesääntely- ja edustuselinten koordinointia sekä tukemaan ja helpottamaan alan parhaita käytäntöjä koskevan tiedon vaihtoa.⁶

Bonnin julistuksessa ministerit korostivat, että yksityinen sektori voi merkittäväällä tavalla tukea kuluttajien etujen suojelua ja eettisten periaatteiden kunnioittamista toimivien sääntelyjärjestelmien avulla, jotka ovat yhdenmukaisia oikeusjärjestelmän kanssa ja joita oikeusjärjestelmä tukee.

2.2.2. *Suodatus ja luokittelu*

Parlamentti on suositellut, että Euroopan unioni osallistuisi suodatus- ja valintalaitteiden laajamittaista testaukseen, jotta voitaisiin selvittää niiden teho, käytettävyys ja kustannukset.⁷

Neuvosto on kehottanut tarjoamaan käyttäjille suodatusmenetelmiä ja perustamaan luokittelujärjestelmiä. Lisäksi neuvosto on pyytänyt komissiota tukemaan teknisten kysymysten tutkimusta, erityisesti suodatusta, luokittelua, jäljitystä ja yksityisyyden parantamista siten, että Euroopan kulttuurien ja kielten monimuotoisuus otetaan huomioon.

Bonnin julistuksessa ministerit kehottivat teollisuutta ottamaan käyttöön avoimia ja järjestelmistä riippumattomia sisällön luokittelujärjestelmiä, jotka vastaavat erilaisten käyttäjien tarpeita ja joissa otetaan huomioon Euroopan kulttuurien ja kielten monimuotoisuus.

2.2.3. *Tiedotus*

Parlamentti on kehottanut toteuttamaan EU:n talousarviosta rahoitettavan Euroopan laajuisen kampanjan ja tiedotusohjelman, jolla vanhemmille ja kaikille lasten kanssa toimiville kerrotaan keinoista, joilla alaikäisiä voidaan parhaiten suojella haitalliselta sisällöltä.⁸

Jäsenvaltioiden, alan teollisuuden ja käyttäjien edustajista koostuva Internet-työryhmä on todennut, että tiedotustoimintaa olisi tuettava, jotta käyttäjät tuntisivat sekä Internetin edut että sen haitat.

⁵ Euroopan parlamentin päätöslauselma, 24. huhtikuuta 1997, P perustelukappale, kohdat 23, 29 ja 35.

⁶ Neuvoston päätöslauselma, 17. helmikuuta 1997.

⁷ EP:n päätöslauselma 24. lokakuuta 1997, kohta 17.

⁸ EP:n päätöslauselma 24. lokakuuta 1997, kohta 23.

Erityisesti vanhempien ja opettajien olisi saatava riittävästi tietoa, jotta he voisivat täysimittaisesti hyödyntää valvontaohjelmistoja ja luokittelujärjestelmiä. Alan teollisuus, itsesääntelyelimet ja käyttäjäryhmät voisivat yhteistyössä tuottaa soveltuvaa aineistoa, esimerkiksi selityksiä, kuvia ja animaatiota. Aineiston pitäisi olla tarjolla Internetissä ja muissa viestintävälineissä, joita olisi kannustettava tuottamaan vanhemmista, opettajista ja nuorista Internetin käyttäjistä koostuville kohderyhmille tarkoitettuja artikkeleita ja ohjelmia.

2.3. Jäsenvaltioiden aloitteet

Työryhmän laatima toinen kertomus sisältää koosteen jäsenvaltioiden viime aikoina toteuttamista molempiin sisältötyyppisiin liittyvistä toimenpiteistä, joihin kuuluvat mm. lainsäädäntö, itsesääntely, vihjelinja-aloitteet ja tekniset ratkaisut.

Kertomus osoittaa selvästi, että toimenpiteiden toteuttaminen on mahdollista ja että toimia tarvitaan lisää, sillä vaikka jotkut jäsenvaltiot ovat edenneet jo pitkälle edellä kuvattujen toimien toteuttamisessa, toisissa osapuolet vasta keskustelevat asioista ja toisissa taas toimia ei ole vielä edes käynnistetty.

Kertomuksen kuvaaman ajanjakson lopulla (30. kesäkuuta 1997) näytti esimerkiksi siltä, että vihjelinjoja oli perustettu Itävaltaan, Belgiaan, Alankomaihin ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tämän jälkeen vihjelinjatoiminta on aloitettu Saksassa. Itsesääntelyelimiä on Belgiassa, Saksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Keskustelut ovat edenneet pitkälle Ranskassa, Kreikassa ja Italiassa, ja työryhmiä on muodostettu Tanskassa, Suomessa, Irlannissa ja Ruotissa.

Kertomuksessa vertailtiin jäsenvaltioissa vallitsevaa tilannetta myös Yhdysvaltoihin, joka nyt noudattaa samanlaista lähestymistapaa, josta EU päätti jo aiemmin. Kun Yhdysvaltain korkein oikeus oli tehnyt päätöksen tietyistä tietoliikenteen sisältöä koskevan lain (Communications Decency Act) kohdista, presidentti Clinton ja varapresidentti Gore järjestivät heinäkuussa 1997 kokouksen, johon he myös itse osallistuivat. Kokouksessa alan teollisuuden johtajat ja järjestöt päättivät tukea suodatus- ja luokittelutoimintaa sekä tiedotusta. Näiden toimien toteuttamisesta neuvotellaan joulukuun alussa 1997 järjestettävässä alan teollisuuden huippukokouksessa.

Kertomuksessa todettiin, että **useimmat jäsenvaltiot kannattavat komission aktiivista osallistumista ja sen asemaa liikkeellepanevana voimana**, koska alan haasteet ovat kansainvälisiä ja monimuotoisia. Komission olisi otettava tehtäväkseen **jäsenvaltioiden toimenpiteiden yhteensovittaminen ja yhtenäistäminen**, esimerkiksi jäsenvaltioiden laatimien toimintasääntöluonnosten sisällön ja kattavuuden osalta. **Näin voidaan estää kilpailun vääristyminen ja oikeudellinen epävarmuus sekä saada aikaan yhteistyötä monilla alueilla.**

Raportissa korostetaan myös, että teknisten ratkaisujen, kuten luokittelu- ja suodatusjärjestelmien, esittelyä ja soveltamista on aktiivisesti tuettava ja että opettajia, vanhempia ja muita Internetin käyttäjiä on varoitettava ja heille on kerrottava eri mahdollisuuksista haitallisen sisällön torjumiseksi.

Raportissa myönnetään, että ala muuttuu nopeasti ja että kysymykset ovat uusia. Tämän vuoksi korostetaan myös kansainvälistä yhteistyötä, kokemusten vaihtoa ja parhaiden käytäntöjen kehittämistä.

Laittoman sisällön osalta suositellaan entistä tiiviimpää yhteistyötä teollisuuden sekä poliisi- ja oikeusviranomaisten välille.

3. TOIMINTASUUNNITELMA

Ehdotetussa toimintasuunnitelmassa keskitytään nimenomaan toimiin, joihin tarvitaan yhteisön rahoitustukea.

Toimintasuunnitelma rakentuu poliittiselle yhteisymmärrykselle, joka on saavuttu viimeksi kuluneiden puolentoista vuoden aikana, sekä Internet-työryhmän tuloksille. Suunnitelman tarkoituksena on:

- toimijoiden (teollisuus, käyttäjät) kannustaminen riittävien itsesääntelyjärjestelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen
- keskeisten muutosten liikkeelle saaminen esittelyjä ja teknisiä ratkaisuja tukemalla
- vanhempien ja opettajien huomion kohdistaminen näihin kysymyksiin, erityisesti soveltuvien yhdistysten kautta
- yhteistyön sekä kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihdon edistäminen
- Euroopan laajuisen koordinoinnin tukeminen eri toimijoiden välillä
- Euroopassa omaksutun ja muualla valitun lähestymistavan yhteensopivuuden varmistaminen.

Komissio on äskettäin hyväksynyt myös ehdotuksen **neuvoston suositukseksi alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta**. On tärkeää huomata, että vaikka nämä kaksi asiakirjaa ovat itsenäisiä, ne ovat myös täysin toisiaan täydentäviä. Suositus on luonteeltaan oikeudellinen asiakirja, jonka tarkoituksena edistää itsesääntelyn kansallista toimeenpanoa koskevan yhteisen säännösten luomista ja suojella alaikäisiä ja ihmisarvoa audiovisuaalisen viestinnän ja tiedonvälityksen alalla. Toimintasuunnitelman kautta kanavoitava taloudellinen tuki taas edistää asianmukaisten tuotteiden pääsyä markkinoille.

Toimintasuunnitelman toteuttaminen koordinoidaan tiiviisti neuvoston suositusehdotuksen sekä niiden yhteisten suuntaviivojen kanssa, jotka koskevat itsesääntelyn puitteiden toteuttamista kansallisella tasolla alaikäisten ja ihmisarvon suojelemiseksi audiovisuaalisissa ja online-palveluissa.

Toimintasuunnitelma täydentää myös muita meneillään olevia toimia. Toiminta koordinoidaan INFO 2000 -ohjelman kanssa, jonka tiedotustoimet on suunnattu sekä sisältöä tuottavalle että multimedia- ja tietopalveluita käyttävälle teollisuudelle. Toiminnassa otetaan huomioon Internetin käyttö, mutta ei rajoituta siihen. Myös toimintasuunnitelmasta "Oppiminen tietoyhteiskunnassa" saadut kokemukset otetaan huomioon. Tämä ohjelma keskittyy Internetin käyttöön opetuksen apuvälineenä.

Toimintasuunnitelma koostuu neljästä toimintalinjasta.

3.1. Toimintalinja 1 – turvallisten olosuhteiden luominen

Ensimmäisen toimintalinjan avulla halutaan rajoittaa laittoman ja haitallisen sisällön leviämistä ja rohkaista alan teollisuutta kehittämään itsesääntelyä. Tavoitteena on korkeatasoinen suojelu ja jäljitettävyyteen liittyvien kysymysten käsittely

Tämän vuoksi toimintalinjassa on määrä tarjota erityistukea sisällönvalvontajärjestelmille, esimerkiksi Euroopan vihjelinjaverkostolle, yhteisten lähestymistapojen luomiselle kaikkialla Euroopassa sekä asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen vaihdolle ja siirrolle, erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa Internetin kehitys on alkuvaiheissaan.

Alan teollisuuden itsesääntelyä ja toimintasääntöjen luomista pyritään kannustamaan alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta annetun neuvoston suosituksen mukaisesti. Tämän vuoksi laaditaan yleiset suuntaviivat, joiden soveltamista rohkaistaan. Tarkoituksena on lisäksi kannustaa toimintasääntöjä ja parasta käytäntöä koskevaa, sekä elektronisesti että säännöllisissä kokouksissa tapahtuvaa tiedonvaihtoa itsesääntelystä vastaavien organisaatioiden ja alan teollisuuden välillä. Tiedonvaihto kattaa sekä laitonta että haitallista sisältöä koskevat kysymykset, ja se toteutetaan yhteistyössä kansallisten viranomaisten sekä käyttäjien ja kuluttajien edustajien kanssa. Edistymistä seurataan tarkoin.

3.2.

Toimintalinja 2 – suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen

Vähitellen on tulossa käyttöön esimerkiksi suodatus- ja luokittelujärjestelmien kaltaisia teknisiä ratkaisuja. Tällaisten järjestelmien avulla ne, joille haitallinen sisältö ei sovi tai jotka eivät halua sitä ottaa vastaan, voivat välttää haitallista sisältöä. Järjestelmät eivät kuitenkaan vielä ole kovin kehittyneitä, eikä niiden avulla voida käsitellä Euroopan kulttuurien ja kielten monimuotoisuutta. Tämän vuoksi eurooppalaiset sisällön tarjoajat ja Internetin käyttäjät eivät kovinkaan laajalti käytä näitä järjestelmiä.

Toimintalinjassa käynnistetään useita yhteishankkeita, joilla osoitetaan tällaisten järjestelmien mahdollisuudet ja tuodaan Euroopan sisällöntuottajat ja käyttäjät mukaan aktiiviseen toimintaan. Hankkeisiin osallistuvat myös Internet-teollisuuden eri toimijat (sisällöntuottajat, ohjelmistoala, palveluntarjoajat), Internetin käyttäjät, kuten vanhemmat ja opettajat, sekä kuluttajayhdistykset. Hankkeiden tuloksia levitetään laajalti ja niiden pohjalta laaditaan sisällöntuottajille ja käyttäjille tarkoitettuja parhaita käytäntöjä. Nämä hankkeet ovat merkittäviä myös toimintalinjan 3 mukaisesti toteutettavien tiedotustoimien kannalta.

Internet on maailmanlaajuinen, ja onkin tärkeää, että Euroopan valitsemat ratkaisut ovat yhteensopivia muualla sovellettavien järjestelmien kanssa. Toimet on tämän vuoksi koordinoitava kansainvälisten hankkeiden kanssa.

3.3. Toimintalinja 3 – tiedotuksen edistäminen

Euroopassa ei vieläkään tiedetä kovin paljoa Internetin tarjoamista mahdollisuuksista eikä toisaalta tietyissä kohderyhmissä sen haitoista. Ongelmaa voidaan helpottaa kohderyhmille, kuten vanhemmille, opettajille ja lapsille suunnatulla tiedotuksella, jolla tuetaan Internetin turvallista käyttöä. Apuna työssä voidaan käyttää esimerkiksi kuluttajaelimiä tai vastaavia yhdistyksiä, jotka

voivat synnyttää kerrannaisvaikutuksia. Tiedotus on tärkeää myös toimintalinjojen 1 ja 2 mukaisten toimien täydentämiseksi, koska teollisuuden pyrkimykset itsesääntelyyn, suodatuksen ja luokittelun toteuttamiseksi voivat onnistua vain, jos käyttäjät ja myös mahdolliset käyttäjät ovat niistä tietoisia.

Tiedotustoimilla edistetään teollisuuden tarjoamien Internet-palveluiden käyttöä kotona ja kouluissa hälventämällä niitä huolia, joita monilla vanhemmilla ja opettajilla on verkosta mahdollisesti löytyvän laittoman tai haitallisen sisällön vuoksi. Yhdessä muiden toimintalinjojen kanssa tiedotus antaa teollisuudelle mahdollisuuden toimia turvallisessa ympäristössä.

Toimintalinjan tiedotustoimet toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa pohjustetaan toimintaa. Siihen kuuluu sopivimpien kanavien etsiminen, perusaineiston valmistelu sekä toiminnan sovittaminen kielen ja kulttuurin erityisvaatimuksiin. Toisessa vaiheessa toteutetaan laajamittaisia tiedotustoimia kaikkialla Euroopassa. Toimintalinjan 2.1 esittelyhankkeet ovat tärkeä osa tiedotustoimintaa. Yhteisön toimilla tehostetaan kansallisten toimenpiteiden vaikutusta ja tuetaan koordinoitua ja kokemustenvaihtoa.

Tämän toimintalinjan toimet koordinoidaan joissakin jäsenvaltioissa jo toimivien tai suunniteltujen vastaavien aloitteiden kanssa. Jos aloitteita ei ole vielä käynnistetty, toimintalinjassa tehtävällä työllä voidaan tukea toimien määrittelyä ja käynnistämistä tarjoamalla tietoa tai asiantuntemusta.

3.4. Toimintalinja 4 – tukitoimet

Vaikka toisinkin on joskus väitetty, Internet ei suinkaan toimi oikeudellisessa tyhjiössä. Sillä on kuitenkin ainutkertaisia ominaisuuksia ja se on luonteeltaan maailmanlaajuinen, minkä vuoksi esiin nousee kysymyksiä esimerkiksi sovellettavasta lainsäädännöstä ja rikosasioiden vastuukysymyksistä. Näitä kysymyksiä käsitellään monilla eri foorumeilla. Monissa maissa on syntymässä ennakkotapauksia. Tätä kehitystä on tarkkailtava herkeämättä ja arvioitava jatkuvasti. On myös varmistettava, että tämän toimintasuunnitelman mukaiset Euroopan aloitteet koordinoidaan riittävästi muualla toteutettavien vastaavien aloitteiden kanssa.

Toimintalinjan 4 mukaisilla toimenpiteillä vastataan näihin kysymyksiin, varmistetaan suunnitelman yleinen johdonmukaisuus ja arvioidaan sen vaikutusta.

4. PÄÄTELMÄT

Internet-teollisuus ja poliittiset päätöksentekijät ovat myöntäneet, että Internetin käyttöturvallisuus on ennakoedellytys verkon mahdollisuuksien täysimittaiselle hyödyntämiselle. Yhdessä alaikäisten ja ihmisarvon suojelua koskevan neuvoston suosituksen kanssa toimintasuunnitelma edistää turvallista käyttöä tukemalla suotuisan toimintaympäristön luomista Internet-teollisuudelle ja avustamalla teollisuutta niissä käytännön toimissa, joita turvallisuuden saavuttamiseksi tarvitaan.

On rohkaisevaa huomata, että Euroopan komission viime vuonna neuvoston ja parlamentin tuella ehdottama lähestymistapa Internetin turvallisen käytön edistämiseksi on synnyttänyt laajaa kiinnostusta muualla maailmassa ja että tätä lähestymistapaa noudatetaan yhä laajemmalti kansainvälisesti.

Komissio jättää tämän vuoksi oheisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.

OTSIKKO	KUVAUS	PERUSTELU	TOIMIJAT *
1. Turvallisten olosuhteiden luominen			
1.1 Euroopan vihjelinjaverkoston perustaminen	Ehdotuspyyntö osallistuville organisaatioille (20–25): <ul style="list-style-type: none"> • Euroopan vihjelinjaverkoston perustamiseksi sekä yhteyksien luomiseksi verkoston ja kolmansien maiden vihjelinjärjestelmien välille • yhteisten lähestymistapojen suunnittelu • osaamisen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon tukeminen 	laittoman aineiston leviämisen rajoittaminen alan teollisuuden sekä poliisi- ja oikeusviranomaisten välisen yhteistyön parantaminen Euroopan laajuisen kattavuuden ja yhteistyön varmistaminen tehokkuuden parantaminen tiedon- ja kokemustenvaihdon avulla	a) teollisuus: yhteyksien ja palveluiden tarjoajat, teleoperaattorit, kansallisten vihjelinjojen hoitajat b) kansalliset poliisi- ja oikeusviranomaiset
1.2 Itsesääntelyn ja toimintasääntöjen tukeminen	Tarjouspyyntö itsesääntelyelinten avustamiseksi seuraavissa tehtävissä: <ul style="list-style-type: none"> • Euroopan tasoisten suuntaviivojen laatiminen toimintasääntöjä varten • yhteisymmärryksen luominen sääntöjen soveltamista varten • sääntöjen soveltamisen tuki Tavoitteena on korkeatasoinen suojelu ja jäljitettävyyteen liittyvien kysymysten käsittely.	alaikäisten ja ihmisarvon suojelua koskeva neuvoston suositus	a) teollisuus: itsesääntelyelimet, yhteyksien ja palveluiden tarjoajat b) kuluttajayhdistykset c) viranomaiset

* a) toimijat, jotka ovat keskeisiä toiminnan käynnistämisessä, b) ja c) toimijat, joita kuullaan tai jotka osallistuvat toimintaan

OTSIKKO	KUVAUS	PERUSTELU	TOIMIJAT *
2 Suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen			
2.1 Suodatuksen ja luokittelun tarjoamien mahdollisuuksien esittely	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotuspyyntö hankkeista, joilla osoitetaan, että: <ul style="list-style-type: none"> luokittelujärjestelmät soveltuvat Euroopan sisällöntuottajien käyttöön luokittelu voidaan yhdistää sisällöntuotantoprosessiin näillä teknisillä ratkaisuilla saavutetaan etuja. 	Varmistetaan, että suodatus ja luokittelu toteutetaan ja näin tarjotaan toimivia käytännön vaihtoehtoja käyttäjille, vanhemmille ja opettajille. Suodatus ja luokittelu eivät ole Euroopan sisällöntuottajien keskuudessa vielä saavuttaneet kriittistä massaa. Kannustetaan sisällöntuottajia luokittelun käyttöön.	a) ohjelmistojen ja sisällön tuottajat, yhteyksien tarjoajat b) lastensuojelun, kuluttaja-asioiden ja kansalaisoikeuksien asiantuntijat
	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotuspyyntö kolmansien osapuolien luokittelujärjestelmän esittelemisestä 	On vastattava liikeyritysten, julkisen sektorin tai opetusalan käyttäjien tarpeisiin. Täydennetään sisällöntuottajien itse toteuttamaa luokittelua.	c) WWW:n standardointielimet
	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotuspyyntö esittelyhankkeiden arvioimisesta ja tulosten levittämisestä 	Arvioidaan esittelyhankkeiden vaikutuksia ja varmistetaan, että tulokset levitetään kaikkialle Eurooppaan,	
2.2 Luokittelujärjestelmiä koskevien kansainvälisten sopimusten edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kokoukset, joissa pyritään yhtenäiseen toimintaan 	Varmistetaan, että Eurooppa tarjoaa johdonmukaisen panoksen kansainvälisiin protokollasopimuksiin ja yhteentoimiviin merkintäjärjestelmiin. Varmistetaan, että luokittelujärjestelmissä otetaan huomioon Euroopan erityispiirteet.	

* a) toimijat, jotka ovat keskeisiä toiminnan käynnistämässä, b) ja c) toimijat, joita kuullaan tai jotka osallistuvat toimintaan.

OTSIKKO	KUVAUS	PERUSTELU	TOIMIJAT *
3. Tiedotuksen edistäminen			
3.1 Tiedotustoimien valmistelu	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdotuspyyntö sopivien organisaatioiden valitsemiseksi valmistelutoimiin, joilla <ul style="list-style-type: none"> – etsitään ne vaikuttajat, joiden avulla saavutetaan kerrannaisvaikutuksia, sekä kohdeyleisön saavuttamiseksi sopivimmat kanavat, välineet ja sisältö. – valmistellaan perusaineisto – sovitetaan se kielen ja kulttuurin erityispiirteisiin – otetaan huomioon esittelyhankkeiden tulokset** – valmistellaan toteuttamissuunnitelmaa 	<p>Tiedotus on tarpeen toimintalinjojen 1 ja 2 mukaisten toimien täydentämiseksi, koska teollisuuden pyrkimykset itsesääntelyyn, suodatuksen ja luokittelun toteuttamiseksi voivat onnistua vain, jos käyttäjät ja myös mahdolliset käyttäjät ovat niistä tietoisia.</p> <p>Euroopan parlamentti korosti erityisesti tiedotuksen merkitystä.</p> <p>Valmistelutoimet ovat tarpeen, jotta varmistettaisiin, että laajamittaiset tiedotustoimet perustuvat vaatimusten syvälliseen tuntemukseen.</p>	
3.2 Täysimittaisten tiedotustoimien tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdotuspyyntö, joka koskee kerrannaisvaikutuksia tarjoavien elinten valintaa kaikissa jäsenvaltioissa toteutettavia seurantatoimia varten: <ul style="list-style-type: none"> – seminaarien ja työpajojen järjestäminen ja tietopakettien jakaminen opettajille – laajamittaisen tiedotuksen avustaminen (web-sivustojen laatiminen, aineiston jakelu, tiedotuskampanjat, lehdistölle tarkoitetut tiedotuspaketit – yhteistyön ja kokemustenvaihdon 	<p>Tiedotustoimilla tuetaan vanhempien ja opettajien luottamusta siihen, että lapset voivat käyttää Internetiä turvallisesti.</p> <p>Vanhempien, opettajien ja lasten on saatava tietoa Internetin tarjoamista mahdollisuuksista sekä sen haitoista.</p> <p>Lapset ovat nyt ja tulevaisuudessa tärkeä markkinaryhmä.</p> <p>Euroopan toiminnalla luodaan puitteet jäsenvaltioiden tasolla toteutettavan toiminnan synergialle.</p> <p>Euroopan toimet vahvistavat jäsenvaltioiden aloitteita tiedon ja kokemusten vaihdon kautta.</p>	<p>a) kohdeyleisö: vanhemmat, opettajat</p> <p>b) teollisuus: Internet-palveluiden tarjoajat, sisällöntuottajat</p> <p>c) kerrannaisvaikutusten synnyttäjät, esimerkiksi kuluttajayhdistykset, koulutusalan toimijat</p>

	järjestäminen.		
--	----------------	--	--

* a) toimijat, jotka ovat keskeisiä toiminnan käynnistämässä, b) ja c) toimijat, joita kuullaan tai jotka osallistuvat toimintaan.

** Toimintalinjan 2.1 mukaiset esittelyhankkeet antavat merkittävän panoksen tiedotustoiminnalle.

OTSIKKO	KUVAUS	PERUSTELU
4. Tukitoimet		
4.1 Oikeudellisten seurausten arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjouspyyntö arvioinnista, jolla selvitetään Internetin sisällön tai käytön esille tuomia oikeudellisia kysymyksiä. 	Tarkastellaan oikeudellisia kysymyksiä, joita ei käsitellä yhteisön muiden lakialoitteiden kautta. Näihin kuuluvat myös kysymykset sovellettavasta lainsäädännöstä ja menettelyistä.
4.2 Koordinointi vastaavien kansainvälisten aloitteiden kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • Kokoukset, joissa pyritään yhtenäiseen toimintaan • Kansainvälinen konferenssi 	Varmistetaan Euroopan toiminnan ja muualla maailmassa toteutettavien vastaavien aloitteiden johdonmukaisuus.
4.3 Yhteisön toimien vaikutusten arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjouspyyntö toimintasuunnitelman ja suosituksen vaikutuksen arvioinnista 	Arvioidaan, onko toimintasuunnitelman ja suosituksen tavoitteet saavutettu, ja jos näin ei ole, etsitään mahdollisia lisätoimenpiteitä, joita teollisuus, yhteisö, jäsenvaltiot tai kuluttajien edustajat voisivat toteuttaa.

1. EUROOPAN UNIONISSA JO TEHTY JA TEKEILLÄ OLEVA TYÖ

1.1. Internetin laitton ja haitallinen sisältö

1.1.1. Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskeva komission tiedonanto

Tiedonanto⁹ (KOM(96) 487, lopullinen) hyväksyttiin 16. lokakuuta 1996. Sitä on käsitelty Euroopan parlamentissa ja alueiden komiteassa, jotka ovat hyväksyneet tiedonantoa koskevat mietinnöt. Tiedonanto sisältää laitonta ja haitallista sisältöä koskevat toimenpiteet, joita komissio on ehdottanut välittömästi toteutettaviksi.

1.1.2. Internetin laitonta ja haitallista sisältöä käsittelevä työryhmä

Neuvostossa 27. syyskuuta 1996 kokoontuneet tietoliikenteestä vastaavat ministerit päättivät laajentaa jo perustettua työryhmää siten, että edustettuina ovat tietoliikenteestä vastaavat ministerit, Internet-yhteyksien ja -palveluiden tarjoajat, tietosisällön tuottajat ja käyttäjät. Neuvosto pyysi työryhmää laatimaan konkreettisia ehdotuksia Internetin ja muiden vastaavien verkkojen laittoman käytön estämiseksi. Työryhmä jätti ensimmäisen kertomuksensa¹⁰ 28. marraskuuta 1996 kokoontuneelle neuvostolle.

Kertomus noudattelee komission tiedonannossa esitettyjä ehdotuksia, ja siinä käsitellään yksityiskohtaisesti monia kysymyksiä, kuten itsesääntelyä ja oikeudellista vastuuta.

Työryhmän 27. kesäkuuta 1997 kokoontuneelle neuvostolle jättämässä toisessa kertomuksessa¹¹ tutkitaan, miten laittoman ja haitallisen sisällön torjumista koskevat toimenpiteet ovat jäsenvaltioissa edistyneet sekä kootaan yhteen EU:n toimielinten kyseiseen ajankohtaan mennessä toteuttamat toimet.

1.1.3. Neuvoston päätöslauselma Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä

Neuvosto antoi 17. helmikuuta 1997 Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskevan päätöslauselman¹². Neuvosto suhtautui myönteisesti Internetin laitonta ja haitallista sisältöä käsittelevän komission työryhmän kertomukseen ja kehotti jäsenvaltioita aloittamaan seuraavat toimenpiteet:

⁹ Tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja aluiden komitealle, KOM(96) 487 <http://www.echo.lu/legal/en/internet/communic.html>

¹⁰ <http://www.echo.lu/legal/en/internet/wpen.html>

¹¹ Välikertomus Internetin laittoman ja haitallisen sisällön torjumiseen liittyvistä EU:n jäsenvaltioiden aloitteista <http://www.echo.lu/legal/en/internet/wp2en-toc.html>

¹² Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä EYVL C 70, 6.3.1997, s. 1 <http://www.echo.lu/legal/en/internet/resol.html>

- itsesääntelyjärjestelmien toiminnan edistäminen ja helpottaminen mukaan lukien Internet-palveluiden tarjoajien ja käyttäjien edustuselimet, tehokkaat toimintasäännöt ja mahdollisesti yleisön käyttöön tarkoitetut vihjelinjajärjestelmät
- käyttäjille tarkoitettujen suodatinjärjestelmien tarjoamisen ja luokittelujärjestelmien perustamisen edistäminen Euroopan yhteisön tukemana, esimerkkinä PICS-standardi (Platform for Internet Content Selection), jonka kansainvälinen World-Wide-Web-yhteenliittymä on ottanut käyttöön
- osallistuminen aktiivisesti Saksan järjestämään kansainväliseen ministerikonferenssiin ja alan toimijoiden osallistumisen edistäminen.

Neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat pyysivät komissiota yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa:

- varmistamaan edellä mainitussa selonteossa ehdotettuja toimenpiteitä koskevan työskentelyn seurannan ja johdonmukaisuuden ottaen huomioon muun asiaan liittyvän tällä alalla tehtävän työn sekä kutsumaan työryhmän tarvittaessa uudelleen koolle seuraamaan edistymistä ja tekemään tarvittaessa uusia ehdotuksia
- suosimaan itsesääntely- ja edustuselinten toiminnan koordinoitua Euroopan tasolla
- edistämään ja helpottamaan alan parasta käytäntöä koskevien tietojen vaihtoa
- suosimaan teknisten kysymysten tutkimista, jotka liittyvät etenkin suodattamisessa, luokittelussa, jäljittämisessä ja yksityisyyden suojan parantamisessa käytettävään tekniikkaan, ottaen huomioon Euroopan kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden
- tarkastelemaan edelleen kysymystä Internetin sisältöä koskevasta oikeudellisesta vastuusta.

Neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat suosivat lisäksi, että komissio yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa sekä jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet, joilla voidaan edistää päätöslauselmassa tarkoitettujen toimenpiteiden tehokkuutta kansainvälisen ministerikonferenssin tuloksiin perustuvalla kansainvälisellä yhteistyöllä sekä muilla kansainvälisillä foorumeilla käytävissä keskusteluissa.

1.1.4. Euroopan parlamentin päätöslauselma Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä

Parlamentti antoi 24. huhtikuuta 1997 Pierre Pradierin mietinnön¹³ perusteella päätöslauselman Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskevasta komission tiedonannosta. Päätöslauselma sisältää useita neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioille osoitettuja ehdotuksia.

¹³ <http://www.europarl.eu.int/dg1/a4/en/a4-97/a4-0098.htm>

Laittoman sisällön osalta päätöslauselmassa mm. kehoitetaan jäsenvaltioita ottamaan rikoslainsäädäntöönsä tietyt yhteiset vähimmäissäännökset sekä vahvistamaan yhteisten ohjeiden avulla hallinnollista yhteistyötään. Päätöslauselmassa ehdotetaan lisäksi, että komission olisi Euroopan parlamenttia kuultuaan ehdotettava yhteistä viitekehystä, jonka puitteissa itsesääntely voidaan toteuttaa EU:n tasolla.

Tähän viitekehukseen olisi sisällytettävä:

- I. alaikäisten ja ihmisarvon suojeluun liittyvät tavoitteet
- II. periaatteet, jotka koskevat alan teollisuuden edustusta EU:n tasolla ja päätöksentekomenettelyä
- III. toimenpiteet, joilla kannustetaan telemaattisten verkkojen alalla toimivia yrityksiä ja valmistajia kehittämään sanomien suojaus- ja suodatusohjelmistoja, joiden olisi oltava automaattisesti kaikkien tilaajien saatavilla, ja
- IV. tarkoituksenmukaiset järjestelyt, joilla varmistetaan, että kaikesta tietokoneverkoista löytyneestä lapsipornografiasta ilmoitetaan poliisille, ja että tieto välitetään myös Europolille ja Interpolille.

Lisäksi päätöslauselmassa korostetaan, että alalla tarvitaan EU:n ja sen tärkeimpien ulkoisten kumppanien välistä kansainvälistä yhteistyötä, joka perustuu yleissopimuksiin tai uusiin kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin. Päätöslauselmassa kehoitetaan komissiota laatimaan ehdotuksia Internetin sisältöön liittyviä vastuita koskevaiksi yhteiseksi sääntelyksi. Jäsenvaltioita ja komissiota kehoitetaan lisäksi tukemaan Internet-yhteyksien tarjoajien välistä yhteistyötä ja edistämään näin alan itsesääntelyä.

Haitallisen sisällön osalta päätöslauselmassa kehoitetaan komissiota ja jäsenvaltioita kannustamaan sellaisen kansainvälisen luokituksen laatimista, joka on yhteensopiva PICS-järjestelmän kanssa ja rakenteeltaan niin joustava, että kulttuurierojen huomioonottaminen on mahdollista, mistä hyötyvät sekä käyttäjät että sisällön julkaisijat.

1.1.5. Tietoyhteiskuntaa koskeva jatkuva toimintasuunnitelma

Joulukuussa 1996 hyväksytyyn tietoyhteiskuntaa koskevaan jatkuvaan toimintasuunnitelmaan sisältyy viittaus Internetiä koskevaan toimintasuunnitelmaan:

"Laitonta ja haitallista sisältöä koskevassa ... komission tiedonannossa esitetään toimintaperiaatevaihtoehtoja tämällytyyppisen aineiston torjumiseksi Internetissä. ... toimintasuunnitelmassa osoitetaan toimintavaihtoehtojen toteuttamiseksi tarpeelliset toimet ja käytettävät keinot sekä toiminnasta vastuussa olevat henkilöt. Toimintasuunnitelmassa laaditaan tarpeelliset toimet toiminnan yhdenmukaistamiseksi EU:n tasolla, ja siinä käsitellään erityisesti kysymyksiä yhteyksien ja palvelujen tarjoajien vastuusta."

1.2. Komission muu toiminta

Toimintasuunnitelmassa on lisäksi otettu huomioon seuraavat laittomaan ja haitalliseen sisältöön liittyvät toimet.

1.2.1. *Vihreä kirja alaikäisten suojelusta*

Euroopan komissio hyväksyi 16. lokakuuta 1996 *vihreän kirjan alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa*¹⁴ (KOM(96) 483, lopullinen) samalla kun se antoi *Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskevan tiedonannon*. Vihreä kirja on tarjonnut keskustelun ja pohdinnan perustan kaikille niille, jotka toimivat audiovisuaalisella ja tietotekniikan alalla sekä Euroopassa että sen ulkopuolella. Siinä korostetaan tarvetta lainsäädännön ja asenteiden muuttamiseen tilanteessa, jossa markkinoille tulee jatkuvasti uusia audiovisuaalisia ja tietopalveluja, joiden tarjonta kattaa kaikki käyttäjäryhmät televisionkatsojista Internetin käyttäjiin, sekä korostetaan "alaikäisten ja ihmisarvon suojelun" tärkeyttä. Tiedonanto käsittelee vihreää kirjaa laajemmin "laittoman ja haitallisen sisällön" torjumista, vaikka siinä keskitytäänkin Internetiin. Asiakirjat siis täydentävät toisiaan, koska ne käsittelevät monia samoja kysymyksiä eri näkökulmista.

16. joulukuuta 1996 kokoontunut ministerineuvosto suhtautui myönteisesti vihreään kirjaan ja pyysi komissiota jatkamaan työtään. Vihreän kirjan tulokset esiteltiin 30. kesäkuuta 1997 pidetyssä audiovisuaalisen ja kulttuurialan ministerien kokouksessa. Yhteisön toimielimet (Euroopan parlamentti, talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea) ovat käsitelleet vihreää kirjaa. Euroopan parlamentti hyväksyi Philip Whiteheadin laatiman mietinnön 24. lokakuuta 1997.

Komissio esitti 30. kesäkuuta 1997 neuvostolle vihreää kirjaa **koskevan kuulemismenettelyn tulokset**¹⁵, joissa laajalti kannatettiin komission esittämää lähestymistapaa. Tämän perusteella komissio laati vihreän kirjan seurantaan koskevan tiedonannon¹⁶, johon sisältyy myös luonnos neuvoston suositukseksi. Ehdotettuun suositukseen sisältyy kansallisten aloitteiden koordinointi, jota varten jäsenvaltioiden, teollisuuden eri alojen ja eturyhmien olisi hyväksyttävä yhteiset toimintasäännöt, suuntaviivat ja tavoitteet.

1.2.2. *Bonnin kansainvälinen ministerikokous*

Kansainvälinen ministerikokous "Maailmanlaajuiset tietoverkot: mahdollisuuksien toteuttaminen" pidettiin Bonnissa 6.-8. heinäkuuta 1997. Kokouksen isäntämaana toimi Saksa, ja se järjestettiin yhteistyössä Euroopan komission kanssa. Kokoukseen osallistui ministereitä 29:stä Euroopan maasta (Euroopan unionin jäsenvaltioista, EFTA-maista, Keski- ja Itä-Euroopan maista sekä Kyproksesta) ja kutsuvieraina hallituksen edustajia Yhdysvalloista, Kanadasta, Japanista ja Venäjältä, alalla toimivien maailmanlaajuisen yritysten (sisällön tuottajien, verkkoyhteyksien, palveluiden ja verkkojen tarjoajien sekä laitevalmistajien) ja käyttäjien edustajia sekä tarkkailijoina Euroopan unionin toimielinten ja muiden yksiköiden sekä eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen edustajia.

¹⁴ KOM(96) 483 <http://europa.eu.int/en/record/green/gp9610/protec.htm>

¹⁵ <http://www2.echo.lu/legal/en/internet/gpconsult.html>

¹⁶ KOM(97) 570 lopullinen, 18.11.1997.

Kokous antoi kolme julistusta: eurooppalaisten ministerien, alan teollisuuden ja käyttäjien julistukset.¹⁷

Ministerit korostivat julistuksessaan, että yksityinen sektori voi merkittäväällä tavalla tukea kuluttajien etujen suojelua ja eettisten periaatteiden kunnioittamista toimivien sääntelyjärjestelmien avulla, jotka ovat yhdenmukaisia oikeusjärjestelmän kanssa ja joita oikeusjärjestelmä tukee.

Ministerit kehottivat teollisuutta ottamaan käyttöön avoimia ja järjestelmistä riippumattomia sisällön luokittelujärjestelmiä, jotka vastaavat erilaisten käyttäjien tarpeita ja joissa otetaan huomioon Euroopan kulttuurien ja kielten monimuotoisuus. Ministerit totesivat lisäksi, että Euroopan unionin neuvoston 17. helmikuuta 1997 antamassa päätöslauselmassa Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä tuetaan voimakkaasti tällaista lähestymistapaa.

1.2.3. Toiminta oikeus- ja sisäasioiden alalla

Oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa pohditaan parhaillaan Internetiin liittyviä kysymyksiä. Tavoitteena on saada aikaan käytännön yhteistyötä poliisi- ja oikeusviranomaisten kesken Internetiin liittyvissä asioissa. Erityistyöryhmät tutkivat etenkin mahdollisuuksia Internetissä välitettävien viestien lailliseen sieppaamiseen. Parhaillaan tutkitaan, millaisten toimenpiteiden avulla poliisi- ja oikeusviranomaisten yhteistyö voitaisiin toteuttaa. Yhteistyö kattaa sekä poliisi- että oikeusviranomaisten keskinäisen avun Internetin käyttöön liittyvien rikosten yhteydessä.

Kansainvälistä järjestäytynyttä rikollisuutta käsittelevä P8-maiden korkean tason asiantuntijaryhmä (Lyonin ryhmä) on aloittanut sellaisten oikeudellisten ja teknisten järjestelmien luomisen, joiden avulla poliisi- ja oikeusviranomaiset voivat ajoissa puuttua kansainväliseen tietokonerikollisuuteen. Tavoitteena on tehostaa rikollisten paikantamista ja tunnistamista sekä syytteen nostamista, tukea todistusaineiston keruussa tehtävää yhteistyötä sekä tarjota resursseja, joita tarvitaan teknologia- ja tietokonerikollisuuden torjumista koskevan koulutuksen järjestämiseen poliisi- ja oikeusviranomaisille.

Komissio osallistuu parhaillaan Amsterdamin Eurooppa-neuvoston hyväksymän, **järjestäytyneen rikollisuuden torjumista koskevan toimintasuunnitelman**¹⁸ toteuttamiseen. Toimintasuunnitelma sisältää suosituksen, jonka mukaan uuden teknologian ja tietoliikennejärjestelmien käyttö rikollisiin tarkoituksiin olisi estettävä. Toimintasuunnitelmassa kehoitetaan lisäksi komissiota ja neuvostoa käsittelemään kaikenlaisiin maksuvälineisiin, kuten elektroniseen rahaan, liittyviä petoksia ja väärennöksiä.

Komissio osallistuu myös työhön, jota tehdään parhaillaan kyberavaruuden rikollisuutta käsittelevässä Eurooppa-neuvoston asiantuntijakomiteassa. Komitea on saanut tehtäväkseen tutkia tietotekniikkaan liittyviä rikosprosessioikeudellisia ongelmia sekä

¹⁷ <http://www2.echo.lu/bonn/final.html>

¹⁸ <http://ue.eu.int/amsterdam/en/conclusions/freedom/main.htm>

selvittää mahdollisuuksia sellaisen sitovan oikeudellisen välineen luomiseen, joka koskee erityisesti kansainvälistä yhteistyötä kyberavaruudessa tapahtuvien rikosten tutkinnassa.

1.2.4. Koulutusalan toiminta

Komissio hyväksyi 2. lokakuuta 1996 toimintasuunnitelman "Oppiminen tietoyhteiskunnassa, 1996–1998". Toimintasuunnitelmalla pyritään tukemaan kansallisen ja paikallisen tason toimintaa, jonka tavoitteena on koulujen liittäminen tietoliikenneverkkoihin, opetushenkilöstön kouluttaminen sekä pedagogisia tarpeita vastaavien tuotteiden kehittäminen. Toimintasuunnitelma tukee osaltaan suuren käyttäjämäärän nopeaa aktivoitua, koulutuksen eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamista sekä aitojen eurooppalaisten koulutusalan multimediemarkkinoiden syntymistä.

Komission osastot osallistuvat myös kansainvälisten tietoverkkojen väärinkäyttöä käsittelevän asiantuntijaryhmän työhön. Ryhmän perustivat G7-maiden ja Venäjän tiedeministerit ja tieteen alan neuvonantajat vuonna 1996 (Carnegie-ryhmä). Asiantuntijaryhmän toimeksiantona on laatia kansainvälisiä suositusehdotuksia, jotka koskevat Internetin laittoman ja haitallisen käytön estämistä erityisesti koulutuksen ja tutkimuksen aloilla.

1.2.5. Vastuukysymyksiä koskeva tutkimus

Euroopan komissio on julkaissut tarjouspyynnön, joka koskee tutkimuksen tekemistä tietoyhteiskunnan palveluihin eri jäsenvaltioissa sovellettavasta oikeudellisesta vastuusta. Tutkimuksen tarkoituksena on laatia selvitys niistä laeista, asetuksista, hallinnollisista menettelytavoista ja itsesääntelyn muodoista, joita jäsenvaltioissa sovelletaan tai joita niissä on valmisteilla ja jotka sisältävät säännöksiä ja määräyksiä tietoyhteiskunnan palveluiden tuottajiin ja käyttäjiin sovellettavasta oikeudellisesta vastuusta. Tutkimus kattaa myös tekijänoikeuden ja lähioikeudet. Alustavien tulosten odotetaan olevan saatavilla vuoden 1998 alussa.

1.2.6. Digitaaliset allekirjoitukset ja salaust

Komissio hyväksyi 8. lokakuuta 1997 tiedonannon "Turvallisuuden ja luottamuksen varmistaminen sähköisessä viestinnässä - kohti eurooppalaista digitaalisten allekirjoitusten ja salaustmenetelmien järjestelmää".¹⁹

Jotta avoimiin verkkoihin perustuvan sähköisen viestinnän tarjoamia kaupallisia mahdollisuuksia voitaisiin hyödyntää tehokkaasti, verkkojen turvallisuutta on parannettava. Salaustekniikkaa pidetään yleisesti välttämättömänä apuvälineenä avoimien verkkojen käyttöturvallisuuden ja käyttäjien luottamuksen varmistamiseksi. Tekniikan tärkeimpiä sovelluksia ovat digitaaliset allekirjoitukset ja tiedon salaust. Tiedonannolla pyritään luomaan yhteinen politiikka, jolla tuetaan erityisesti digitaalisia allekirjoituksia koskevan yhteisen järjestelmän kehittämistä ja jolla pyritään näin varmistamaan

¹⁹ KOM (97) 503. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, <http://www.ispo.cec.be/eif/policy/97503exec.html>

sisämarkkinoiden toimivuus salaustalouden ja -tuotteiden osalta, tukemaan eurooppalaisen salaustalouden ja salaustuoteollisuuden syntymistä sekä tarjoamaan talouden kaikilla aloilla toimiville käyttäjille tilaisuus hyötyä maailmanlaajuisen tietoyhteiskunnan tarjoamista mahdollisuuksista.

2. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

2.1. OECD

Tietotekniikkaa ja tietoliikennettä käsittelevä OECD:n komitea päätti 27.–28. helmikuuta 1997 pitämässään 31. istunnossa tehdä Ranskan ja Belgian valtuuskuntien ehdotusten mukaisen tutkimuksen, jonka tarkoituksena on Internetiä koskevan jäsenmaiden nykyisen lainsäädännön ja käytännön sekä eri osapuolten näkemysten kartoittaminen. Tutkimuksen tulokset sisältävä sihteeristön raportti jätetään komitealle sen lokakuussa 1997 pidettävässä 32. istunnossa. Heinäkuun 1.-2. päivänä 1997 järjestettiin ylimääräinen kokous, jossa keskusteltiin raportin ensimmäisestä luonnoksesta. Toinen ylimääräinen kokous pidettiin 22. lokakuuta 1997. Raportissa keskitytään Internetin sisältöön liittyviin kysymyksiin. Raportin avulla on tarkoitus kartoittaa eri maissa sovellettavat menettelytavat, yksityisen sektorin aloitteet ja muut alaa koskevat kansainväliset aloitteet. Yksi päätavoitteista on tärkeimpien käsitteiden kuvaus ja määrittely. Tietotekniikkaa ja tietoliikennettä käsittelevälle komitealle jätetään lyhyt tulevaan työhön liittyviä kysymyksiä ja mahdollisuuksia käsittelevä lisäselvitys seurannasta käytävää keskustelua varten.

2.2. Yhdysvallat

Kesäkuussa 1997 Yhdysvaltojen korkein oikeus hylkäsi ne tietoliikenteen sisältöä koskevan lain (Communications Decency Act) säännökset, joilla siveettömän sisällön levittäminen siten, että sisältö on alaikäisen saatavilla, tehtiin rikokseksi. Säännösten katsottiin loukkaavan perustuslain mukaista sananvapautta. Oikeus jätti kuitenkin voimaan säädystä sisältöä koskevat säännökset²⁰. Heinäkuun 16. päivänä presidentti Clinton ja varapresidentti Gore julkistivat toimintasuunnitelman, jonka avulla Internetistä on tarkoitus tehdä "koko perheelle sopiva verkko"²¹. Tarkoituksena on tarjota vanhemmille ja opettajille keinoja, joiden avulla he voivat estää lapsia käyttämästä Internetin sisältämää sopimatonta aineistoa, sekä ohjata näitä käyttämään Internetin sisältämää laadukasta opetusaineistoa. Alan merkittävät teollisuusyritykset ja yhdistykset päättivät tukea suodatus- ja luokitteluohjelmistojen kehittämistä sekä tiedotusta.

²⁰ <http://www.aclu.org/court/renovacludec.html>

²¹ <http://www.whitehouse.gov/WH/New/Ratings/>

**EHDOTUS:
NEUVOSTON PÄÄTÖS**

tehty

**Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskevan monivuotisen yhteisön
toimintasuunnitelman hyväksymisestä**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,²²

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,²³

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,²⁴

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,²⁵

sekä katsoo, että

(1) Internet on kehittymässä kansalaisia palvelevaksi teollisuudenalaksi, joka tarjoaa erityisesti koulutusalaalla huomattavia etuja lisäämällä kansalaisten valtaa, madaltamalla tietosisällön luomisen ja levittämisen esteitä sekä tarjoamalla laajalle käyttäjäkunnalle entistä monipuolisemman digitaalisten tietolähteiden valikoiman, kuten neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat totesivat 17 päivänä helmikuuta 1997²⁶,

(2) Internetin kautta välitetty haitallinen ja laiton sisältö on määrältään vähäistä, mutta se voi vakavasti haitata syntymässä olevan Internet-teollisuuden kehitystä ja näin vaikuttaa kielteisesti aloitteiden ja yritysten menestyksen edellytyksenä olevan suotuisan ympäristön muodostumiseen,

22

23

24

25

26 EYVL C 70, 6. 3. 1997, s. 1.

(3) Internet-teollisuuden täysimittaisten mahdollisuuksien takaamiseksi on olennaista, että luodaan turvallinen käyttöympäristö, jossa Internetin tarjoamien teknisten mahdollisuuksien laiton käyttö erityisesti lapsiin kohdistuviin rikoksiin on estetty²⁷,

(4) teollisuuden itseäntely- ja sisällönvalvontaohjelmien tukeminen, teollisuuden tarjoamien suodatustyökalujen ja luokittelujärjestelmien kehittäminen, tietoisuuden lisääminen teollisuuden tarjoamista palveluista sekä aiempaa tehokkaampi kaikkien osapuolten kansainvälinen yhteistyö ovat keskeisiä turvallista käyttöympäristöä vakiinnutettaessa, ja niiden avulla voidaan poistaa tämän teollisuudenalan kehityksen ja kilpailukyvn esteitä,

(5) ministerineuvosto pyysi 24 päivänä huhtikuuta 1996 komissiota laatimaan tiivistelmän ongelmista, joita Internetin nopea kehitys aiheuttaa, sekä arvioimaan erityisesti yhteisön tai kansainvälisen sääntelyn tarvetta,

(6) neuvosto pyysi työryhmää, jossa ovat edustettuina kaikki asianosaiset (tietoliikenteestä vastaavat ministerit, verkkoyhteyksien ja palvelujen tarjoajat, sisällön tuottajat ja käyttäjät), ehdottamaan käytännön toimenpiteitä Internetin ja vastaavien verkkojen laittoman käytön estämiseksi,

(7) työryhmä jätti ensimmäisen kertomuksensa neuvostolle 28 päivänä marraskuuta 1996; työryhmän neuvostolle 27 päivänä kesäkuuta 1997 jättämässä toisessa kertomuksessa selvitetään, miten jäsenvaltioissa on edistytty laittoman ja haitallisen sisällön torjumista koskevilla toimenpiteillä, sekä kuvaillaan lyhyesti EU:n toimielinten kyseiseen ajankohtaan mennessä käynnistämät toimet

(8) neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet opetusministerit hyväksyivät 20 päivänä joulukuuta 1996 julistuksen lasten suojelemisesta ja pedofilian torjumisesta,

(9) komissio jätti Dublinin Eurooppa-neuvostolle joulukuussa 1996 ajantasaistetun version toimintasuunnitelmasta "Euroopan tie tietoyhteiskuntaan" selventääkseen toteutettujen toimenpiteiden johdonmukaisuutta,

(10) komissio toimitti 23 päivänä lokakuuta 1996²⁸ Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Internetin laitonta ja haitallista sisältöä koskevan tiedonannon ja vihreän kirjan alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa²⁹,

(11) neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat suhtautuivat 17 päivänä helmikuuta 1997 antamassaan päätöslauselmassa myönteisesti Internetin laitonta ja haitallista sisältöä käsittelevän komission työryhmän kertomukseen ja kehottivat jäsenvaltioita ja komissiota toteuttamaan useita toimenpiteitä,

²⁷ Ibid.

²⁸ KOM(96) 487, lopullinen.

²⁹ KOM (96) 483, lopullinen.

(12) Euroopan parlamentti kehotti 24 päivänä huhtikuuta 1997 antamassaan päätöslauselmassa jäsenvaltioita ottamaan rikoslainsäädäntöönsä tietyt yhteiset vähimmäissäännökset sekä vahvistamaan yhteisten ohjeiden avulla hallinnollista yhteistyötään ja kehotti lisäksi komissiota ehdottamaan Euroopan parlamenttia kuultuaan yhteisiä peruseriaatteita, joiden mukaisesti itsesääntely voidaan EU:n tasolla toteuttaa, sekä laatimaan ehdotuksia yhteiseksi sääntelyksi, joka koskee Internetin sisältöön liittyvää oikeudellista vastuuta,

(13) Saksan aloitteesta Bonnissa 6-8 päivänä heinäkuuta 1997 pidetty kansainvälinen ministerikokous "Maailmanlaajuiset tietoverkot: mahdollisuuksien toteuttaminen" antoi julistuksen, jossa ministerit korostivat, että yksityinen sektori voi merkittäväällä tavalla tukea kuluttajien etujen suojelua ja eettisten periaatteiden kunnioittamista toimivien itsesääntelyjärjestelmien avulla, jotka ovat yhdenmukaisia oikeusjärjestelmän kanssa ja joita oikeusjärjestelmä tukee; ministerit kehottivat teollisuutta ottamaan käyttöön avoimia ja järjestelmistä riippumattomia sisällön luokittelujärjestelmiä sekä ehdottamaan luokittelupalveluita, jotka täyttävät erilaisten käyttäjien tarpeet ja joissa Euroopan kulttuurien ja kielten monimuotoisuus otetaan huomioon; ministerit totesivat lisäksi, että on ratkaisevan tärkeää saada aikaan luottamusta maailmanlaajuisiin tietoverkkoihin varmistamalla, että perusluonteisia ihmisoikeuksia kunnioitetaan ja että yleiset edut turvataan, tuottajien ja kuluttajien edut mukaan lukien,

(14) neuvosto antoi suosituksen alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa; tämän toimintasuunnitelman toteuttaminen sovitetaan tiiviisti yhteen neuvoston suosituksen kanssa,

(15) komissio ja jäsenvaltiot kiinnittävät myös jatkossa erityistä huomiota kaikilla asianomaisilla aloilla toimivien ryhmien pyrkimysten yhteensovittamiseen,

(16) teollisuuden osallistuminen yhteistyöhön ja kattava, toimiva itsesääntelyjärjestelmä ovat olennaisen tärkeitä, jotta haitallisen sisällön levittämistä Internetissä voidaan rajoittaa,

(17) tämän vuoksi olisi kannustettava itsesääntelyä, johon osallistuvat myös Internet-palvelujen tarjoajat ja kuluttajien ja käyttäjien omat edustuselimet, ja tehokkaiden toimintasääntöjen laatimista, sekä luotava mahdollisesti myös yleisölle tarkoitettu vihjelinjajärjestelmä; edustus- ja itsesääntelyelinten toiminnan yhteensovittaminen yhteisön tasolla on välttämätöntä, jotta nämä järjestelmät voisivat toimia tehokkaasti Euroopan tasolla,

(18) on tärkeää, että vastuusuhteet voidaan selvittää tarkkaan, jotta laittoman sisällön tuottajat saadaan vastuuseen toiminnastaan; tämän vuoksi Euroopan tai jopa maailmanlaajuisien standardien käyttöönotto on välttämätöntä, koska Internet on luonteeltaan kansainvälinen verkko, mitä korostettiin myös Bonnin ministerikokouksen antamassa julistuksessa (kohta 41 ja sitä seuraavat kohdat),

(19) Bonnin julistuksen (kohdan 55 ja sitä seuraavien kohtien) mukaisesti on tarpeen tukea Euroopan tasolla käyttäjille tarkoitettujen suodatusjärjestelmien tarjontaa ja luokittelujärjestelmien kehittämistä, kuten kansainvälisen World-Wide-Web-

yhteenliittymän yhteisön tuella kehittämää PICS-järjestelmää (platform for Internet content selection),

(20) tiedotusta olisi kannustettava, jotta käyttäjät saataisiin tietoisiksi sekä Internetin tarjoamista mahdollisuuksista että siihen liittyvistä puutteista ja jotta teollisuuden tarjoamien palveluiden käyttöä voitaisiin lisätä; etenkin vanhempien, opettajien ja palvelujen kuluttajien olisi saatava riittävästi tietoa, jotta he voisivat hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti vanhempia varten kehitettyjä valvontaohjelmia ja luokittelujärjestelmiä,

(21) yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja kolmansien maiden kanssa on välttämätöntä toimintasuunnitelman toteuttamiseksi ja sen kattavuuden laajentamiseksi Euroopan unionin ulkopuolelle, sillä Internetiin liittyvät ongelmat ovat maailmanlaajuisia ja vaativat näin kokonaisvaltaisia ratkaisuja,

(22) tukemalla teollisuuden itsesääntelyjärjestelmien luomista, tarjoamalla käyttäjille suodatusohjelmistoja sekä ottamalla käyttöön luokittelujärjestelmiä voidaan edistää aloitteille myönteisten olosuhteiden syntymistä sekä yritystoimintaa kaikkialla yhteisössä; käyttäjille suunnatun tiedotuksen lisääminen tukee innovaatio-, tutkimus- ja kehittämissä politiikan teollisten mahdollisuuksien hyödyntämistä Internetin ja vastaavien verkkojen osalta,

(23) kaikkien sisältöä koskevien poliittisten toimien on oltava nykyisiä kansallisia ja yhteisön aloitteita täydentäviä, kuten komission toimintasuunnitelmassa "Kohti eurooppalaista tietoyhteiskuntaa: toimintasuunnitelma" todetaan, ja ne on toteutettava siten, että niiden ja yhteisön kyseisellä alalla toteuttaman muun toiminnan, kuten INFO 2000 -ohjelman³⁰, yhteisön tutkimusohjelmien (pitkälle kehitettyyn teknologiaan, tekniikkaan, kehittyneisiin tietoliikennepalveluihin ja telematiikkaan liittyvien ohjelmien), yhteisön koulutusta ja kulttuuritoimintaa ja pk-yrityksiä koskevien toimien ja aloitteiden ja rakennerahastojen välillä saadaan aikaan synergiaa,

(24) tähän toimintasuunnitelmaan sisältyvissä toiminnoissa on otettu huomioon sisä- ja oikeusasioiden alalla saavutetut tulokset,

(25) komission 2 päivänä lokakuuta 1996 hyväksymän "Oppiminen tietoyhteiskunnassa" -toimintasuunnitelman³¹ tavoitteena on edistää sähköisten tietoverkkojen laajamittaista käyttöä kouluissa,

(26) tämän toimintasuunnitelman edistymistä olisi jatkuvasti ja järjestelmällisesti seurattava, jotta sitä voidaan tarvittaessa mukauttaa audiovisuaalisen ja multimediasisällön markkinoiden kehityksen edellyttämällä tavalla; riippumattoman tahon on tarkoituksenmukaisessa vaiheessa laadittava arvio toimintasuunnitelman

³⁰ Neuvoston päätös, tehty 20 päivänä toukokuuta 1996, yhteisön monivuotisen ohjelman hyväksymisestä Euroopan multimedian sisältöteollisuuden kehityksen tukemiseksi ja multimedian sisältöjen käytön edistämiseksi uudessa tietoyhteiskunnassa, EYVL L 129, 30.5.1996, s.24.

³¹ KOM (96) 471.

edistymisestä, jotta saadaan taustatietoa, jota tarvitaan jatkossa toteutettavien sisältöä koskevien poliittisten toimien tavoitteiden määrittelyssä; toimintasuunnitelman päättyessä on tehtävä loppuarvio, jossa saavutettuja tuloksia verrataan tässä päätöksessä asetettuihin tavoitteisiin,

(27) perustamissopimuksen 3 b artiklaan sisältyvän toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltiot eivät pysty riittävän hyvin saavuttamaan niitä tavoitteita, joihin suunnitelluilla toimilla pyritään, koska tarkasteltavat asiat ovat luonteeltaan kansainvälisiä, joten yhteisö pystyy toimien Euroopan laajuisten vaikutusten vuoksi paremmin varmistamaan, että asetetut tavoitteet saavutetaan, ja

(28) toimintasuunnitelman kesto on määritettävä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

(1) Hyväksytään Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskeva monivuotinen yhteisön toimintasuunnitelma ("toimintasuunnitelma"), joka sisältyy tämän päätöksen I liitteeseen.

(2) Toimintasuunnitelma kestää neljä vuotta ja kattaa jakson 1 päivästä tammikuuta 1998 31 päivään joulukuuta 2001.

2 artikla

Toimintasuunnitelman tavoitteena on tukea Internet-teollisuuden kehittymiselle myönteistä ympäristöä parantamalla Internetin käyttöturvallisuutta.

3 artikla

Jotta 2 artiklan mukaiset tavoitteet voidaan saavuttaa, toteutetaan seuraavat toimet komission ohjauksessa I liitteeseen sisältyvien toimintalinjojen sekä III liitteeseen sisältyvien, toimintasuunnitelman toteuttamista koskevien säännösten mukaisesti:

- tuetaan teollisuuden itsesääntely- ja sisällönvalvontajärjestelmiä (joilla käsitellään esimerkiksi lapsipornografiaa sekä rasistista ja antisemitististä sisältöä)
- kannustetaan teollisuutta tarjoamaan suodatustyökaluja ja luokittelujärjestelmiä, joiden avulla vanhemmat tai opettajat voivat valikoida vastuullaan oleville lapsille soveltuvan sisällön ja aikuiset voivat saada käyttöönsä haluamansa laillisen tietosisällön ja joissa otetaan huomioon kielten ja kulttuurien monimuotoisuus
- tiedotetaan alan teollisuuden tarjoamista palveluista käyttäjille, erityisesti vanhemmille, opettajille ja lapsille, jotta he tutustuisivat Internetiin ja voisivat hyödyntää sen mahdollisuuksia entistä paremmin

- toteutetaan tukitoimia, kuten oikeudellisten seurausten arviointi
- edistetään kansainvälistä yhteistyötä edellä mainituilla osa-alueilla
- tuetaan 2 artiklan mukaisia tavoitteita muilla toimilla.

4 artikla

1. Toimintaohjelman toteuttamisesta vastaa komissio.
2. Jäljempänä 5 artiklassa säädettyä menettelyä sovelletaan
 - työohjelmaan
 - talousarvion kustannusten jakamiseen
 - ehdotuspyyntöjen arviointiperusteisiin ja sisältöön
 - ohjelman arvioinnin toteuttamiseen
 - kaikkiin III liitteessä esitetyistä säännöistä tehtyihin poikkeuksiin
 - kaikkiin niihin tapauksiin, joissa hankkeisiin osallistuu oikeushenkilöitä kolmansista maista tai kansainvälisiä järjestöjä.

5 artikla

1. Komissiota avustaa neuvoa antava komitea, joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.
2. Komission edustaja toimittaa komitealle ehdotuksen toteutettavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta tarvittaessa äänestyksen jälkeen määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.
3. Lausunto merkitään pöytäkirjaan; lisäksi jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan.
4. Komissio ottaa huomioon komitean lausunnon niin suurelta osin kuin se on mahdollista. Se ilmoittaa komitealle, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

6 artikla

1. Yhteisön tuen tehokkaan käytön takaamiseksi komissio varmistaa tämän päätöksen mukaisten toimien tehokkaan ennakoarvioinnin, seurannan ja jälkiarvioinnin.

2. Komissio arvioi hankkeiden toteutuksen aikana ja niiden päättymisen jälkeen hankkeiden toteutustapaa ja vaikutuksia selvittääkseen, onko alkuperäiset tavoitteet saavutettu.

3. Valitut tuensaajat antavat komissiolle vuosittaisen kertomuksen.

4. Kahden vuoden kuluttua ja toimintasuunnitelman päättyessä komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kertomuksen, jossa se arvioi 2 artiklan mukaisiin toimintalinjoihin kuuluvilla toimenpiteillä saavutettuja tuloksia ja jonka 5 artiklan mukainen komitea on tarkastanut. Komissio voi tulosten perusteella ehdottaa tarkistuksia toimintasuunnitelman tavoitteisiin.

7 artikla

Mahdollisuus osallistua toimintasuunnitelman toteuttamiseen voidaan tarjota 5 artiklan menettelyn mukaisesti ETA:aan kuuluviin EFTA-maihin sijoittuneille oikeushenkilöille ja eurooppalaisille kansainvälisille järjestöille. Osallistumismahdollisuus voidaan lisäksi tarjota 5 artiklassa säädetyn menettelyn ja yleissäännön mukaan ilman toimintasuunnitelmasta myönnettävää yhteisön rahoitusta kaikille ETA-maiden ulkopuolisiin kolmansiin maihin sijoittuneille oikeushenkilöille sekä muille kuin eurooppalaisille kansainvälisille järjestöille, jos ne osallistumisellaan edistävät tehokkaasti toimintasuunnitelman toteuttamista molemminpuolisen edun periaatteen mukaisesti.

8 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIITE I: TOIMINTALINJAT - INTERNETIN KÄYTTÖTURVALLISUUDEN PARANTAMISTA KOSKEVA TOIMINTASUUNNITELMA

Toimintalinjat ja ehdotus neuvoston suositukseksi alaikäisten ja ihmisarvon suojelemisesta ovat keinoja, joilla toteutetaan eurooppalaista lähestymistapaa Internetin käyttöturvallisuuteen. Lähestymistapa perustuu teollisuuden itsesääntelyyn, suodatukseen, luokitteluun ja tiedottamiseen. Lähestymistapa on saanut voimakasta tukea Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden tasolla sekä laajemminkin Euroopassa, kun 29 Euroopan maan ministerit hyväksyivät Bonnin julistuksen.

Toimintalinjoilla on seuraavat tavoitteet:

- toimijoiden (teollisuus, käyttäjät) kannustaminen riittävien itsesääntelyjärjestelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen
- keskeisten muutosten liikkeelle saaminen esittelyjä ja teknisiä ratkaisuja tukemalla
- vanhempien ja opettajien huomion kohdistaminen näihin kysymyksiin, erityisesti soveltuvien yhdistysten kautta
- yhteistyön sekä kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihdon edistäminen
- Euroopan laajuisen koordinoinnin tukeminen eri toimijoiden välillä
- Euroopassa omaksutun ja muualla valitun lähestymistavan yhteensopivuuden varmistaminen.

1.

TOIMINTALINJA 1: TURVALLISTEN OLOSUHTEIDEN LUOMINEN

Teollisuuden osallistuminen ja täysin toimiva itsesääntelyjärjestelmä ovat välttämättömiä tekijöitä pyrittäessä rajoittamaan laittoman sisällön tarjontaa Internetissä.

1.1. Euroopan vihjelinjaverkoston perustaminen

Laittoman aineiston leviämistä voidaan tehokkaasti rajoittaa perustamalla Euroopan laajuinen verkosto, jonka muodostavat ns. vihjelinjat eli keskuskeskukset, joihin käyttäjät voivat tehdä ilmoituksen Internetistä löytämästään laittamana pitämästään sisällöstä. Syytteen nostaminen ja laittomasta sisällöstä vastuussa olevien rankaiseminen on edelleen kansallisten poliisi- ja oikeusviranomaisten vastuulla, mutta vihjelinjoilla pyritään rajoittamaan laittoman aineiston leviämistä. Kansallisten oikeusjärjestelmien ja eri kulttuurien erot on myös otettava huomioon.

Toistaiseksi vihjelinjoja on vain joissakin jäsenvaltioissa. Niiden perustamista olisi tuettava, jotta vihjelinjat kattaisivat EU:n kokonaisuudessaan sekä maantieteellisesti että kielellisesti. On luotava järjestelmät, joiden kautta voidaan vaihtaa tietoja kansallisten vihjelinjojen sekä Euroopan vihjelinjaverkoston ja kolmansissa maissa toimivien vihjelinjajärjestelmien välillä.

Jotta verkosto voisi toimia täysipainoisesti, on parannettava teollisuuden ja poliisi- ja oikeusviranomaisten välistä koordinaatiota, taattava verkoston kattavuus ja yhteistyö Euroopassa sekä parannettava tehokkuutta tiedon- ja kokemustenvaihdon avulla.

Toiminta toteutetaan osallistuville organisaatioille (20–25) suunnattavalla ehdotuspyynnöllä, jonka aiheena on Euroopan vihjelinjaverkoston, sekä verkoston ja kolmansissa maissa toimivien vihjelinjajärjestelmien välisten yhteyksien luominen yhteisten lähestymistapojen kehittäminen sekä osaamisen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon tukeminen.

Osallistuvia organisaatiota tukevat erilaiset teollisuuden toimijat (yhteyksien ja palveluiden tarjoajat, teleoperaattorit, kansalliset vihjelinjat). Niiden on löydettävä uusia ja innovatiivisia lähestymistapoja, erityisesti suhteissaan kansallisiin poliisi- ja oikeusviranomaisiin.

1.2. Itsesääntelyn ja toimintasääntöjen tukeminen

Jotta teollisuus voisi osaltaan tehokkaasti torjua laitonta ja haitallista sisältöä, on tärkeää rohkaista yrityksiä luomaan itsesääntelyn puitteita keskinäisen yhteistyön kautta ja yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa. Itsesääntelyjärjestelmän pitäisi tarjota korkeatasoinen suoja, ja sen avulla olisi voitava käsitellä myös jäljitettävyyteen liittyviä kysymyksiä.

Koska viestintäverkot ovat luonteelta kansainvälisiä, Euroopan unionin tason itsenäntelyn tehokkuutta voidaan parantaa koordinoimalla kansallisia aloitteita ja niistä vastaavien elinten toimintaa.

Tässä toimintalinjassa pyritään luomaan Euroopan tasoisia suuntaviivoja toimintasääntöjä varten, rakentamaan yksimielisyyttä niiden soveltamisesta ja tukemaan niiden noudattamista. Toiminta toteutetaan tarjouspyyntönä, jonka avulla valitaan organisaatiot, jotka voivat auttaa itsesääntelyelimiä toimintasääntöjen laadinnassa ja toteuttamisessa. Myös edistymistä seurataan tarkoin. Toiminta liittyy läheisesti itsesääntelyn puitteita koskevien yhteisten suuntaviivojen toteuttamiseen kansallisella tasolla, jota tähdennettiin alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta annetussa neuvoston suosituksessa.

2. SUODATUS- JA LUOKITTELUJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMINEN

Internetin käyttöturvallisuuden edistämiseksi on helpotettava sisällön tunnistamista. Tähän voidaan käyttää luokittelujärjestelmää, jossa sisältöä kuvataan yleisesti hyväksytyyn mallin avulla (esimerkiksi seksi ja väkivalta arvioidaan tietyn asteikon mukaisesti), ja suodatusjärjestelmiä, joiden avulla käyttäjä voi valita haluamansa sisällön. Luokitusta voi antaa joko sisällön tuottaja tai ulkopuolinen luokittelupalvelu. On mahdollista käyttää lukuisia erilaisia luokittelu- ja suodatusjärjestelmiä. Ne ovat kuitenkin vielä kehittymättömiä eivätkä ne ole saavuttaneet tarvittavaa "kriittistä massaa", jotta käyttäjät voisivat olla varmoja siitä, että heidän haluamansa sisältö ja sisältö, jota he haluavat välttää, olisi luokiteltu oikein ja ettei järjestelmä torjuisi täysin haitallista sisältöä. Toistaiseksi Euroopan sisällön tuottajat ja käyttäjät eivät ole ottaneet luokittelujärjestelmiä laajalti käyttöön.

Tämän toimintalinjan mukaisissa toimenpiteissä keskitytään suodatus- ja luokittelujärjestelmien tarjoamien mahdollisuuksien sekä niiden rajoitusten esittelyyn todellisessa käyttöympäristössä, ja tavoitteena on kannustaa eurooppalaisten järjestelmien

perustamista sekä totuttaa käyttäjiä näihin järjestelmiin. Suodatus- ja luokittelujärjestelmien on oltava kansainvälisesti yhteensopivia ja -toimivia, ja ne on kehitettävä tiiviissä yhteistyössä teollisuuden, kuluttajien ja käyttäjien edustajien kanssa.

2.1. Suodatuksen ja luokittelun tarjoamien mahdollisuuksien esittely

Toimien tarkoituksena on tukea luokittelujärjestelmiä, jotka soveltuvat Euroopan vaatimuksiin ja joiden avulla voidaan varmistaa, että suodatus ja luokittelu tehdään siten, että se tarjoaa toimivia vaihtoehtoja käyttäjille, vanhemmille ja opettajille. Jotta kriittinen massa saavutettaisiin, on pystyttävä kattamaan suuri määrä www-sivustoja. Tämän vuoksi toimilla kannustetaan sisällön tarjoajia luokittelun käyttöön. Riippumattomien kolmansien osapuolien toteuttama luokittelu takaa yhdenmukaisen lähestymistavan sisällön luokitteluun, ja sen avulla voidaan käsitellä myös tapaukset, joissa sisällön tarjoaja ei toteuta luokittelua oikein. On vastattava yritysten, viranomaisten ja opetusalan käyttäjien tarpeisiin sekä niihin loppukäyttäjien tarpeisiin, joita sisällöntarjoajien luokittelujärjestelmä ei pysty täyttämään.

Ehdotuspyynnön jälkeen valitaan hankkeita, joissa validoidaan luokittelujärjestelmiä eurooppalaisen tietosisällön osalta, edistetään luokittelun ottamista osaksi sisällön tuotantoprosessia ja esitellään näistä teknisistä ratkaisuista koituvia etuja. Painopisteenä on ratkaisujen hyödyllisyys ja käytännöllisyys "aidoissa" käyttötilanteissa, joihin osallistuu joukko erilaisia ja tyypillisiä käyttäjiä.

Toinen ehdotuspyyntö koskee kolmansien osapuolten toteuttamien arviointijärjestelmien validointia ja esittelyä.

Jotta esittelyhankkeista saataisiin mahdollisimman suuri hyöty, on arvioitava niiden vaikutusta ja varmistettava, että niiden tulokset leviävät kaikkialle Eurooppaan. Esittelyhankkeiden arvioinnista ja niiden tulosten esittelystä julkaistaan tarjouspyyntö.

Tämän toimintalinjan mukaisten hankkeiden esittely voi edistää merkittävästi toimintalinjan 3 mukaista tiedotustoimintaa.

Esittelyhankkeisiin osallistuu myös alan teollisuus: itsesääntelystä vastaavat elimet, teollisuus (yhteyksien ja palveluiden tarjoajat, sisällön tuottajat, verkko-operaattorit, ohjelmistoyritykset), käyttäjä-, kuluttaja- ja kansalaisoikeusryhmät sekä teollisuuspolitiikan sekä oikeus- ja poliisitoimen alalla toimivat viranomaiset.

2.2. Luokittelujärjestelmiä koskevan kansainvälisen sopimuksen edistäminen

Alan toimijoiden ja Euroopan unionin muiden eturyhmien kansainvälinen yhteistyö muualla maailmassa vaikuttavien kumppaneiden kanssa on erityisen tärkeää, jotta varmistettaisiin luokittelujärjestelmien yhteentoimivuus.

Monissa elimissä on jo käynnissä työtä, jonka aiheena ovat protokollat sekä lukuisat eri vaatimukset täyttävä luokittelujärjestelmä. On olennaista, että Euroopan ääni kuuluu kansainvälisissä keskusteluissa, ja tämä varmistamiseksi järjestetään yhtenäistä toimintaa käsitteleviä kokouksia.

3. TIEDOTUKSEN EDISTÄMINEN

Internetillä on runsaasti käyttäjiä, jotka hyödyntävät sen tarjoamia uusia palveluita. Samalla vallitsee tietty epävarmuus siitä, miten verkkoviestinnän eri kysymyksiä pitäisi käsitellä. Vanhemmille, opettajille ja lapsille on kerrottava Internetin tarjoamista mahdollisuuksista sekä sen haitoista. Heillä ei aina ole riittävästi tietoja niistä eri keinoista, joilla lapsia voidaan suojella epätoivottavalta aineistolta. Tiedotuksella on rakennettava vanhempien ja opettajien luottamusta siihen, että lapset voivat käyttää Internetiä turvallisesti.

Tiedottaminen on tarpeen myös toimintalinjojen 1 ja 2 täydentämiseksi, sillä teollisuuden pyrkimykset itsesääntelyyn, suodatuksen ja luokittelun toteuttamiseksi voivat onnistua vain, jos käyttäjät ja myös mahdolliset käyttäjät ovat niistä tietoisia.

Lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi Euroopan parlamentti on kehottanut toteuttamaan EU:n talousarviosta rahoitettavan Euroopan tasoisen kampanjan ja tiedotusohjelman, jossa kerrotaan vanhemmille ja muille lasten kanssa työskenteleville (opettajat, sosiaalityöntekijät jne.) parhaista keinoista (myös teknisistä kysymyksistä) alaikäisten suojelemiseksi sisällöltä, joka saattaisi vaarantaa heidän kehitystään.

Euroopan toimilla luodaan puitteet jäsenvaltioiden tasolla toteutettavien toimen synergiaa varten. Näin vahvistetaan jäsenvaltioiden aloitteita tiedon- ja kokemustenvaihdon avulla. Toimintaohjelmassa käynnistetään tiedotustoimia, jotka perustuvat tiedon jakamiseen yhteyksien tarjoajilta asiakkaille ja joissa laaditaan aineistoa koulutusalan käytettäväksi.

Elektronisessa muodossa olevan tiedon lisäksi saatavilla olisi oltava perinteisiä ja tavanomaisemmassa muodossa olevia tietopaketteja, jotka soveltuvat käytettäväksi kouluissa ja kirjastoissa. Tiedotukseen liittyvien aloitteiden yhteydessä hyödynnetään muissa ohjelmissa toteutettavia tiedotushankkeita, erityisesti INFO 2000 -ohjelmaan kuuluvaa MIDAS-NET-hanketta.

Toiminta toteutetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa etsitään parhaat keinot tavoitteiden saavuttamiseksi, ja toisessa vaiheessa avustetaan toimien kansallisessa toteuttamisessa eri jäsenvaltioissa toimivia organisaatioita, jotka voivat synnyttää kerrannaisvaikutuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi kuluttajaelimet ja muut alan yhdistykset.

3.1. Tiedotustoimien valmistelu

Ensivaiheessa julkistetaan ehdotuspyyntö, joka koskee valmistelutoimia niiden organisaatioiden löytämiseksi, jotka voivat tarjota kerrannaisvaikutuksia, sekä kohdeyleisön saavuttamiseen parhaiten soveltuvien kanavien, tiedotusvälineiden ja sisällön määrittämiseksi. Tähän vaiheeseen kuuluu myös perusaineiston valmistelu sekä sen sovittaminen kielen ja kulttuurin erityisvaatimuksiin ja toimintalinjan 2.1 mukaisista esittelyhankkeista saatujen tulosten huomioon ottaminen. Esittelyhankkeiden tuloksista saadaan merkittävä panos tiedotustoimintaan. Tässä vaiheessa valmistellaan myös toteuttamissuunnitelma.

Kohdeyleisönä ovat vanhemmat ja opettajat, ja toimintaan osallistuvat teollisuuden toimijat (Internet-palveluiden tarjoajat, sisällön tarjoajat) sekä kerrannaisvaikutusten tarjoajat, esim. kuluttajayhdistykset ja koulutusalan organisaatiot.

3.2. Täysimittaisten tiedotustoimien tukeminen

Toisella ehdotuspyynnöllä valitaan aloitteet, joille myönnetään yhteisön tukea seurantatoimintaan kaikissa jäsenvaltioissa. Tällöin hyödynnetään valmistelutoimien aikana löydettyjä, kerrannaisvaikutuksia tarjoavia organisaatiota ja soveltuvia kanavia, välineitä ja sisältöä. Toimilla pyritään kertomaan aikuisille (vanhemmille ja opettajille) Internetin tarjoamista mahdollisuuksista ja sen haitoista sekä keinoista, joilla voidaan tunnistaa hyödyllinen sisältö ja estää haitallisen sisällön saanti.

Toiminta sopeutetaan jäsenvaltioiden tarpeisiin, ja siinä saattaa olla eroja jäsenvaltion koon, väestön, Internetin käyttöasteen jne. mukaisesti. Toimet jakautuvat kahteen tyyppiin: ensimmäiset suunnataan opettajiin ja oppilaitoksiin, ja toisen tyyppiset toimet kohdistetaan suureen yleisöön (vanhempiin ja lapsiin).

Opettajille suunnattuihin toimiin sisältyy seminaareja ja työpajoja sekä erityisen painetun ja multimediamuotoisen aineiston valmistelua ja jakelua suurelle osalle tästä ammattiryhmästä. *Toimintasuunnitelmalla "Oppiminen tietoyhteiskunnassa"* on takanaan alan teollisuuden laaja tuki, ja yhteistyössä sen kanssa järjestetään erityisiä verkkopäiviä, eli erityistapahtumia, joiden avulla lisätään verkon käyttäjien tietoa. Suurelle yleisölle suunnattuun toimintaan kuuluisi esimerkiksi web-sivustojen laatiminen, tiedotusaineiston jakelu kouluissa, yhteyksien tarjoajien välityksellä ja tietokoneita myyvien liikkeiden kautta sekä cd-romien jakelu tietokonelehtien yhteydessä. Tarkempaa tietoa tarjottaisiin sellaisen tiedottamisen yhteydessä, joka on suunnattu tietokoneen jo omistaviin perheisiin. Myös perinteisiä viestintävälineitä (lehdistö, televisio) käytettäisiin mainoskampanjoiden ja toimittajille jaettavien tietopakettien muodossa toteutettavassa tiedottamisessa. Euroopan kouluverkostoa ollaan parhaillaan perustamassa jäsenvaltioiden opetusministerien tuella, ja sen tarjoamaa perustaa käytetään erityisten web-sivustojen laadintaan ja ylläpitoon.

Yhteisön tuella pyritään tehostamaan laajamittaista tiedottamista ja tarjoamaan yleistä koordinoitua ja kokemustenvaihtoa, jotta toiminnan tuloksista voitaisiin hyötyä jatkuvasti (esimerkiksi sopeuttamalla jaeltavaa aineistoa). Yhteisön rahoitusta myönnetään yleensä enintään kolmannes tukikelpoisista kustannuksista. Nykyisiä verkostoja käyttämällä voidaan saavuttaa kustannussäästöjä, mutta sopivan sisällön tuottamiseen tarvitaan lisärahoitusta.

4. TUKITOIMET

4.1. Oikeudellisten vaikutusten arviointi

Internet toimii maailmanlaajuisesti. Lainsäädännön perustana taas on joko kansallinen alue tai yhteisön lainsäädännön osalta Euroopan unioni. Toimintalinjojen teho kasvaa, jos toiminnassa otetaan huomioon myös sellaiset oikeudelliset kysymykset, joita ei käsitellä yhteisön muiden aloitteiden piirissä. Näihin kuuluvat erityisesti kysymykset sovellettavasta lainsäädännöstä ja menettelytavoista.

Toimintaohjelmassa annetaan tarjouspyyntö, jonka aiheena on Internetin sisällön tai sen käytön yhteydessä esiin nousevien oikeudellisten kysymysten arviointi.

4.2. Koordinointi vastaavien kansainvälisten aloitteiden kanssa

Neuvosto on antanut suosituksen alaikäisten ja ihmisarvon suojelemisesta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa. Suosituksessa komissiota kehoitetaan edistämään kansainvälistä yhteisyyttä suositukseen alaan kuuluvilla eri aloilla. Tällöin olisi erityisesti jaettava kokemuksia ja hyviä käytäntöjä Euroopan unionin eri toimijoiden ja eturyhmien sekä niiden muualla maailmassa toimivien yhteistyökumppanien keskuudessa. Tämän tavoitteen saavuttamiseen pyritään säännöllisillä tapaamisilla, joiden aiheena on yhtenäinen toiminta.

Kansainvälisen konferenssin kautta toimintalinjoista saadut kokemukset voidaan jakaa alan eurooppalaisten toimijoiden kanssa ja myös laajemmin. Konferenssissa voitaisiin käsitellä kaikkia toimintasuunnitelmaan kuuluvia kysymyksiä, ja siihen osallistuisivat alan teollisuus (yhteyksien ja palveluiden tarjoajat, sisällön tuottajat, verkko-operaattorit, ohjelmistoyritykset) ja käyttäjä-, kuluttaja- ja kansalaisoikeusryhmät sekä teollisuuspolitiikan ja oikeus- ja poliisitoimen alalla toimivat viranomaiset. Tällainen konferenssi olisi merkittävä myös toimintasuunnitelmasta saatavien tulosten levittämisessä.

4.3. Yhteisön toimenpiteiden vaikutusten arviointi

On tärkeää arvioida tarkoin, onko toimintasuunnitelmassa ja suosituksessa ilmaistut tavoitteet saavutettu. Arvioinnissa voidaan myös löytää mahdollisia jatkotoimenpiteitä teollisuuden, yhteisön toimielinten, jäsenvaltioiden tai kuluttajien edustajien toteutettaviksi. Suunniteltu arviointi toteutetaan samassa yhteydessä kuin alaikäisten ja ihmisarvon suojelemisesta audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa annetun neuvoston suosituksen perusteella toteutettujen toimenpiteiden arviointi. Arviointi käynnistetään tarjouspyynnön perusteella.

LIITE II: KUSTANNUSTEN ALUSTAVA JAKO

1. Turvallisten olosuhteiden luominen	14-18 %
2. Suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen	37-43 %
3. Tiedotuksen edistäminen	35-41 %
4. Tukitoimet	5-7 %
Yhteensä:	100

LIITE III: TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

1. Komissio toteuttaa toimintasuunnitelman liitteeseen I sisältyvän teknisen kuvauksen mukaisesti.
2. Toimintasuunnitelma toteutetaan välillisten toimien avulla ja mahdollisuuksien mukaan kustannustenjakoperiaatteella.
3. Kustannusten jakoon perustuvien hankkeiden valinta perustuu yleensä tavanomaiseen menettelyyn, jossa ehdotuspyynnöt julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Ehdotuspyyntöjen sisältö määritellään läheisessä yhteistyössä asianomaisten asiantuntijoiden kanssa ja soveltamalla päätöksen mukaista menettelyä. Tärkein arviointiperuste ehdotuspyyntömenettelyn mukaisesti tuettavia hankkeita valittaessa on se, miten hankkeilla voidaan edistää toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.
4. Yhteisön tukea koskeviin hakemuksiin olisi tarvittaessa liitettävä rahoitussuunnitelma, joka sisältää selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksesta. Selvityksessä on ilmoitettava myös yhteisöltä haettavan tuen määrä sekä kaikki muista lähteistä haettu tai saatu tuki.
5. Komissio voi myös ottaa käyttöön ehdotuspyyntömenettelyä joustavamman rahoitusjärjestelyn tukeakseen kumppanuuksien syntymistä erityisesti pk-yritysten ja epäsuotuisilla alueilla toimivien organisaatioiden välillä, sekä sellaisten pitkän aikavälin toimenpiteiden toteuttamista, joiden tavoitteena on Internetin laittoman ja haitallisen sisällön torjuminen. Tämä järjestely voi olla jatkuva.
6. Komissio toteuttaa toimenpiteet sen varmistamiseksi, että poikkeustapauksissa voidaan ottaa huomioon sellaisia hanke-ehdotuksia, joita ei ole pyydetty ja jotka koskevat erityisen kiireellisten toimenpiteiden toteuttamista silloin, kun tekninen kehitys edellyttää toiminnan muuttamista.

7. Kohdan 5 ja 6 mukaista menettelyä koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt toteutetaan noudattamalla neuvoa antavaa komiteamenettelyä (tyyppi I) ja komission varainhoitoasetusta. Ne julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.
8. Komission tutkimus- ja palvelusopimusten puitteissa kokonaan rahoittamat hankkeet toteutetaan tarjouspyyntömenettelyn ja voimassa olevien varainhoitoasetusten mukaisesti. Avoimuus varmistetaan kuulemalla ulkopuolisia asiantuntijoita (Internetiä käsittelevää työryhmää ja oikeusasioiden neuvoa-antavaa komiteaa) sekä hyödyntämällä tiedotuksessa aktiivisesti komission tietopalveluja.
9. Toimintasuunnitelman aikana komissio toteuttaa myös valmistelevia, täydentäviä ja tukevia toimia, joiden tarkoituksena on edistää toimintasuunnitelman yleisten ja toimintalinjojen erityisten tavoitteiden saavuttamista. Näihin toimiin kuuluvat toimintasuunnitelman yleistavoitteita tukevat tutkimukset, jatkotoimenpiteitä valmistelevat toimet, osallistumisen helpottaminen toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen sekä toimintasuunnitelmaan kuuluvien aloitteiden tuloksista tiedottaminen.
10. Kaikkien rahallista tukea saavien hankkeiden yhteydessä on mainittava, että hanke on saanut tukea toimintasuunnitelmasta.

Rahoitus selvitys

Alamomentti B5-336 : Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskeva monivuotinen yhteisön toimintasuunnitelma.

1. TOIMENPITEEN NIMI

Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskeva monivuotinen yhteisön toimintasuunnitelma.

2. BUDJETTIKOHTA

Alamomentti B5-336 : Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskeva monivuotinen yhteisön toimintasuunnitelma.

3. OIKEUSPERUSTA

Euroopan yhteisön perustamissopimus ja erityisesti sen 130 artiklan 3 kohta.

4. TOIMENPITEEN KUVAUS

4.1 Toimenpiteen yleistavoite

Toimintasuunnitelma asettaa seuraavat tavoitteet Internetin käyttöturvallisuuden parantamiseksi:

- itsesääntelyn edistäminen sekä sisällön valvontaan tarkoitettujen järjestelmien, kuten Euroopan vihjelinjaverkoston perustaminen (erityisesti lapsipornografian tai rasistisen aineiston torjumiseksi), jolloin tavoitteena on korkeatasoisen suojelujärjestelmän luominen
- sellaisten tehokkaiden suodatuspalvelujen ja soveltuvien luokittelujärjestelmien käyttö ja esittely, joissa on otettu huomioon kulttuurien ja kielten monimuotoisuus
- käyttäjille, erityisesti lapsille, vanhemmille ja opettajille, suunnatun tiedotuksen lisääminen, jonka tarkoituksena on lisätä käyttäjien luottamusta ja tehdä Internetin käytöstä turvallista.
- kansainväliseen yhteistyöhön kannustaminen edellä mainituissa asioissa.

4.2 Toimenpiteen kesto ja sen uusimista koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Toimintasuunnitelma toteutetaan vuosina 1998 - 2001.

5. MENOJEN JA TULOJEN LUOKITUS

Ei-pakolliset

Jaksotetut määrärahat

Sellaiset tulot, jotka mahdollisesti kertyvät kolmansien osapuolten osallistumisesta toimintasuunnitelmaan käytetään tarpeen mukaan 21 päivänä joulukuuta 1977

annetun varainhoitoasetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 13 päivänä maaliskuuta 1990 annetulla asetuksella 610/90, 27 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

6. MENO-/TULOLAJI

Komission varainhoitoasetuksen mukaisesti tarjouspyynnön jälkeen sovelletaan yleensä kokonaisrahoitusta, mikä voi koskea esimerkiksi seuraavanlaisia toimia; tutkimukset, työpajat, seminaarit, tiedotus, mainonta ja hankkeiden tuki.

Ehdotuspyyntömenettelyn jälkeen kaavailaan toimia, joiden kustannukset jaetaan.

7. TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

7.1 Toimenpiteen kokonaiskustannusten laskutapa vuosiksi 1998 - 2001

Neljä toimintalinjaa tähtää sellaisiin toimiin Euroopan tasolla, jotka voivat tuoda lisäarvoa ja vahvistaa Euroopan asemaa. Ne tarjoavat alkusysäyksen pitkäkestoisimmille kansallisille toimille.

TOIMINTALINJA 1: TURVALLISTEN OLOSUHTEIDEN LUOMINEN

1.1 Euroopan vihjelinjaverkoston perustaminen

Yhteisön rahoitusosuus eli 5,0 milj. ecua käytetään ehdotuspyyntöön, jonka tavoitteena on saada organisaatiot osallistumaan Euroopan vihjelinjaverkoston perustamiseen sekä verkoston ja kolmansissa maissa toimivien vihjelinjajärjestelmien välisten yhteyksien luomiseen, jotta voitaisiin rajoittaa laittoman aineiston leviämistä, parantaa yhteistyötä teollisuuden sekä poliisi- ja oikeusviranomaisten välillä ja taata koko Euroopan laajuinen kattavuus.

1.2 Itsesääntelyn ja toimintasääntöjen tukeminen

Toiminta toteutetaan tarjouspyyntönä, jonka avulla valitaan organisaatiot, jotka voivat auttaa itsesääntelyelimiä Euroopan tasoisten toimintasääntöjen suuntaviivojen laadinnassa ja toteuttamisessa, rakentaa yksimielisyyttä niiden soveltamisesta ja tukea niiden noudattamista. Toimintasäännöt tarjoavat korkeatasoinen suojan, ja niiden avulla voidaan käsitellä myös jäljitettävyyteen liittyviä kysymyksiä. Myös edistymistä seurataan tarkoin. Tämän alaikäisten ja ihmisarvon suojelusta annettua neuvoston suositusta tukevan toiminnan kustannuksiksi arvioidaan 0,6 miljoonaa.

TOIMINTALINJA 2 : SUODATUS- JA LUOKITTELUJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMINEN

2.1 Suodatuksen ja luokittelun tarjoamien mahdollisuuksien esittely

On päätetty julkaista ehdotuspyyntö, koska eurooppalaisten sisällöntarjoajien suodatuksen ja luokittelun käytännön sovellukset eivät ole vielä saavuttaneet kriittistä massaa ja sen varmistamiseksi, että suodatus ja luokittelu tehdään siten, että se tarjoaa toimivia vaihtoehtoja käyttäjille, vanhemmille ja opettajille. Ehdotuspyynnön jälkeen valitaan sellaisia hankkeita, joissa validoidaan yhteistyössä eurooppalaisen tietosisällön tuottajien kanssa luokittelujärjestelmiä. Tällä pyritään edistämään luokittelun ottamista osaksi sisällön tuotantoprosessia sekä esittelemään näistä teknisistä ratkaisuista koituvia etuja.

Toinen ehdotuspyyntö koskee kolmansien osapuolten toteuttamien arviointijärjestelmien validointia ja esittelyä. Tavoitteena on vastata yritysten, viranomaisten ja opetusalan käyttäjien tarpeisiin sekä niihin loppukäyttäjien tarpeisiin, joita sisällöntarjoajien luokittelujärjestelmä ei pysty täyttämään, sisällön tarjoajien käyttäjille tarjoamana valinnaisena palveluna ja täydentämään sisällöntarjoajien käyttämiä sisällönlukitteluja.

Esittelyhankkeiden arvioinnista ja niiden tulosten esittelystä julkaistaan tarjouspyyntö.

Näitä pyyntöjä varten tarvitaan yhteisön rahoitusosuutta 12.7 milj. ecua.

2.2 Luokittelujärjestelmiä koskevan kansainvälisen sopimuksen edistäminen

Järjestetään yhtenäistä toimintaa käsitteleviä kokouksia, joilla taataan Euroopan koordinoitu osallistuminen luokittelujärjestelmiä koskevaan kansainväliseen sopimukseen sekä se, että luokittelujärjestelmät ottavat huomioon eurooppalaiset erityispiirteet. Tätä varten on varattu 0.3 milj. ecua.

TOIMINTALINJA 3 : TIEDOTUKSEN EDISTÄMINEN

3.1 Tiedotustoimien valmistelu

Ensivaiheessa julkistetaan ehdotuspyyntö, joka koskee valmistelutoimia niiden organisaatioiden löytämiseksi, jotka voivat tarjota kerrannaisvaikutuksia sekä kohdeyleisön saavuttamiseen parhaiten soveltuvien kanavien, tiedotusvälineiden ja sisällön määrittämiseksi. Tähän vaiheeseen kuuluu myös perusaineiston valmistelu sekä sen sovittaminen kielen ja kulttuurin erityisvaatimuksiin ja esittelyhankkeista saatujen tulosten huomioon ottaminen sekä toteuttamissuunnitelman valmisteleminen. Tämän toiminnan kustannukset ovat 2 milj. ecua.

3.2 Täysimittaisten tiedotustoimien tukeminen

Toisella ehdotuspyynnöllä valitaan aloitteet, joille myönnetään yhteisön tukea seurantatoimintaan kaikissa jäsenvaltioissa. Tällöin hyödynnetään valmistelutoimien aikana saatua kokemusta. Valituksi tulleiden kerrannaisvaikutuksia tarjoavien organisaatioiden tehtävänä on järjestää seminaareja ja työpajoja sekä jakaa tiedotusmateriaalia opettajille, tukea laajamittaisia tiedotustoimia (web-sivustojen laatiminen, tiedotusaineiston jakelu, mainoskampanjat, toimittajille jaettavat tietopaketit) järjestää koordinointia ja kokemustenvaihtoa.

Toimet jakautuvat kahteen tyyppiin: ensimmäiset suunnataan opettajille ja oppilaitoksille, ja toisen tyyppiset toimet kohdistetaan suurelle yleisölle. Opettajille suunnattuihin toimiin sisältyy seminaareja ja työpajoja sekä erityisaineiston jakelua. Suurelle yleisölle suunnattuun toimintaan kuuluisi esimerkiksi web-sivustojen laatiminen, tiedotusaineiston jakelu kouluissa yhteyksien tarjoajien välityksellä ja tietokoneita myyvien liikkeiden kautta sekä cd-romien jakelu tietokonelehtien yhteydessä. Myös perinteisiä viestintävälineitä käytettäisiin mainoskampanjoihin ja toimittajille jaettaisiin tietopaketteja. Koordinointia ja kokemustenvaihtoa Euroopan tasolla kaavaillaan. Näitä toimia varten varataan 7.4 milj. ecua.

TOIMINTALINJA 4 : TUKITOIMET

4.1 Oikeudellisten vaikutusten arviointi

Julkaistaan tarjouspyyntö, jonka aiheena on Internetin sisällön tai sen käytön yhteydessä esiin nousevien oikeudellisten kysymysten arviointi. Tätä varten on varattava 1.0 milj. ecua.

4.2 Koordinointi vastaavien kansainvälisten aloitteiden kanssa

Kansainvälisen konferenssin ja yhtenäistä toimintaa käsittelevien kokousten järjestämiseen on varattu 0.4 milj. ecua. Nämä ovat tarpeen Euroopan ja muualla maailmassa toimivien yhteistyökumppanien toiminnan johdonmukaisuuden takaamiseksi ja kokemusten jakamiseksi.

4.3 Yhteisön toimenpiteiden vaikutusten arviointi

Kahden arvioinnin kustannukset ovat 0.6 ecua.

7.2 Monivuotisen toimintasuunnitelman aikataulu

Yhteisön toimintasuunnitelma voidaan toteuttaa tehokkaasti ainoastaan, jos rahoitus suunnitellaan koko ajanjaksolle.

On tärkeää, että unionilla on käytössään asianmukaiset keinot ensisijaisten poliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi tietoyhteiskunnassa. Jo nyt on varauduttava vahvistamaan tulevia taloudellisia näkymiä.

On huomattava, että edellä mainitut vaatimukset sopivat komission Agenda 2000 - tiedonannossaan määrittelemään taloudelliseen kehikkoon, jossa kaavailaan tiettyjen ensisijaisina pidettyjen ohjelmien kehittämistä. Ohjelmien tärkeyttä korostaa kasvun ja työllisyyden ja uusien teknologioiden kehittämisen ja levittämisen niille tuoma lisäarvo. Ohjelmien rahoituksen tulisi kasvaa nopeammin kuin BKT:n

Kun otetaan huomioon Internetin käytön vaikutus Euroopan laajuisiin verkkoihin, tutkimukseen ja innovaatioihin, koulutukseen, pk-yrityksiin, on elintärkeää työskennellä tämän toimintasuunnitelman hyväksi.

Toimintasuunnitelmassa on neljä toimintalinjaa:

1. Turvallisten olosuhteiden luominen
2. Suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen
3. Tiedotuksen edistäminen
4. Tukitoimet

Milj. ecua

	1998	1999	2000	2001	YHTEENSÄ
YHTEENSÄ	7	7	8	8	30

Jakautuminen on vain suuntaa-antava

Milj. ecua

Toimintalinja	1998	1999	2000	2001	YHTEENSÄ
1. Turvallisten olosuhteiden luominen	1,5	1,5	1,3	1,3	5,6
2 Suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen	3,0	4,0	3,2	2,8	13,0
3. Tiedotuksen edistäminen	2,0	1,0	3,0	3,4	9,4
4. Tukitoimet	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
YHTEENSÄ	7,0	7,0	8,0	8,0	30,0

8. PETOSTENVASTAISET TOIMENPITEET

Jäsenvaltioiden edustajista muodostettu komitea vastaa kokonaisvalvonnasta. Komissio virkamiehet, joita itsenäisesti toimivat asiantuntijat voivat tarvittaessa avustaa ottaen huomioon sopimusvelvoitteet ja moitteettoman varainhoidon periaatteet, varmistuvat siitä, että hankkeet ja tutkimukset on toteutettu

moitteettomasti. Pääosastojen XIII, XIX ja XX hallinnolliset yksiköt vastaavat hallinnollisesta valvonnasta. Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen mukaisesti tilintarkastustuomioistuimien voi tehdä tilintarkastuksia. Itsenäisesti toimivat asiantuntijat laativat arviointikertomuksen toimintasuunnitelman toteuttamisesta saaduista tuloksista kahden vuoden kuluttua ja ohjelman päätyttyä.

9. KUSTANNUSTEHOKKUUSANALYYSI

Ensiksi on korostettava sitä, että toimintasuunnitelma vastaa yhteisön poliittisten päätöksentekovelvoitteiden selkeästi ilmaisemaan toiveeseen ja, että sen ensimmäinen tavoite ei ole taloudellinen.

Sen tehokkuutta ei siten voida mitata taloudellisin termein esimerkiksi uusien työpaikkojen määrällä. Tiettyjä tehokkuusindikaattoreita voidaan kuitenkin ottaa käyttöön.

Voidaan myös pitää mielessä, että toimintasuunnitelma osallistuu tietoyhteiskunnan kehittämiseen, erityisesti kannustamalla lapsia sen käytössä. Näin heitä voidaan kouluttaa käyttämään apunaan yhä välttämättömimmiksi käyviä tietoyhteiskunnan palveluita.

Yhteisön toiminta tähtää koordinointiin yhteisön taholla ja välttää puhtaasti kansallisia ratkaisuja, millä myös lujitetaan sisämarkkinoita.

Edistämällä kansainvälistä koordinoitua Eurooppa säilyttää liikkeellepanevan voimansa tällä alalla.

9.1 Määrälliset erityistavoitteet ja kohderyhmä

9.1.1 Turvallisten olosuhteiden luominen

työohjelmassa voitaisiin tähdätä seuraaviin tavoitteisiin:

- itsesääntelyorganisaatioiden jäsenien osuus yhteyksien tarjoajista
- toimintavalmiiden vihjelinjaverkoston ja sen linjojen maantieteellinen ja kielellinen osuus ja kattavuus.

Kohderyhmä

- Kolmannelle osapuolelle kuuluvan aineiston käsittelypalvelut, sisällön tuottajat, yhteyksien tarjoajat.

9.1.2 Suodatus- ja luokittelujärjestelmien kehittäminen

Saavutettavat tavoitteet voisivat koskea seuraavia asioita:

- sellaisen Euroopan unionissa levitetyn sisällön osuus, jossa sisällön tuottajat käyttävät luokittelujärjestelmää

- sellaisen Euroopan unionissa levitetyn sisällön osuus, jossa sisällön tuottajat käyttävät eurooppalaisten käyttäjien tarpeisiin sovellettua luokittelujärjestelmää
- sellaisten kolmansien osapuolien toteuttama luokittelujärjestelmien määrä, jotka ovat käyttäjien käytettävissä ja niiden sisällön kattavuus suhteessa eurooppalaisten käyttäjien tarpeisiin.

Kohderyhmä

Luokittelujärjestelmiä tarjoavat yhdistykset ja ryhmät, ohjelmistontuottajat, kolmannelle osapuolelle kuuluvan aineiston käsittelypalvelut, sisällön tuottajat, yhteyksien tarjoajat, käyttäjät.

9.1.3 Tiedotuksen edistäminen

Tavoitteet voisivat koskea seuraavia:

- kussakin jäsenvaltioissa käytössä olevat vanhempien, opettajien ja lasten muodostamalle kohderyhmälle suunnatut tiedotuskeinot
- sellaisten tietokoneen omistavien vanhempien osuus ja opetuksessa tietokonetta käyttävien opettajien osuus, jotka tiedotuskampanjat ovat saavuttaneet.

Kohderyhmä

- Käyttäjät, erityisesti vanhemmat, opettajat ja lapset.

9.1.4 Tukitoimet

Koska tyypilliset tukitoimet voivat vaihdella olosuhteiden ja kyseessä olevan toimintalinjan mukaisesti tämän toimintalinjan tavoitteita ei erikseen täsmennetä.

9.2 Toimenpiteen perustelut

EU:ssa jo tehty työ on perustunut komission Internet-työryhmän työhön sekä alaikäisten ja ihmisarvon suojelua audiovisuaalisissa ja tietopalveluissa käsittelevään vihreään kirjaan. Tämän työn ansiosta Euroopan parlamentti, neuvosto ja jäsenvaltiot ovat suurelta osin yhtä mieltä sovellettavasta lähestymistavasta.

Laittoman ja haitallisen sisällön välillä on tehtävä ero, ja niitä varten tarvitaan erilaisia toimenpiteitä.

Poliisi- ja oikeusviranomaisten on puututtava **laittomaan sisältöön**. Näiden viranomaisten toiminta on säänneltyä. Alan teollisuus voi kuitenkin tarjota viranomaisille tärkeää tukea vähentämällä laittoman aineiston (erityisesti lapsipornografian sekä rasistisen ja antisemitistisen aineiston) levitystä toimivien **itsesääntelyjärjestelmien (kuten toimintasääntöjen ja vihjelinjaverkostojen)** avulla.

Haitallisen sisällön torjumiseksi olisi ensisijaisesti:

tarjottava käyttäjille uusia teknisiä välineitä haitallisen sisällön käsittelyyn (suodatinohjelmistot ja aineiston luokittelujärjestelmät),

lisättävä vanhemmille suunnattua tietotusta,

kehitettävä itsesääntelyä, joka voi tarjota riittävät keinot erityisesti alaikäisten suojaamiseksi. Itsesääntelyorganisaatioiden ja teollisuuden välinen tietojen vaihto kattaa itsesääntelytoimenpiteet, jotka koskevat haitallista sisältöä.

Työryhmän laatima toinen kertomus sisältää koosteen jäsenvaltioiden viime aikoina toteuttamista molempiin sisältötyyppisiin liittyvistä toimenpiteistä. Kertomus osoittaa selvästi, että toimenpiteiden toteuttaminen on mahdollista ja, että toimia tarvitaan lisää, sillä vaikka jotkut jäsenvaltiot eivät ole edenneet vielä pitkälle edellä kuvattujen toimien toteuttamisessa, toisissa osapuolet vasta keskustelevat asioista ja toisissa taas toimia ei ole vielä edes käynnistetty.

Kertomuksessa todettiin, että useimmat jäsenvaltiot kannattavat komission aktiivista osallistumista ja sen asemaa liikkeellepanevana voimana, koska alan haasteet ovat kansainvälisiä ja monimuotoisia. Komission olisi otettava tehtäväkseen jäsenvaltioiden toimenpiteiden yhteensovittaminen ja yhtenäistäminen, esimerkiksi jäsenvaltioiden laatimien toimintasääntöluonnosten sisällön ja kattavuuden osalta. Näin voidaan estää kilpailun vääristyminen ja oikeudellinen epävarmuus sekä saada aikaan yhteistyötä monilla alueilla.

9.3 Toimenpiteen seuranta ja arviointi

Kahden vuoden kuluttua ja ohjelman päättyessä laaditaan arviointikertomus toimintasuunnitelman toteuttamisesta saaduista tuloksista.

Sen lisäksi, että mitataan lähtötilannetta ja ohjelman toimenpiteiden vaikutusta sen kehitykseen, edellä mainittuja toimenpiteitä tarkastellaan lähemmin tulosindikaattoreiden avulla.

10. HALLINTOMENOT (YLEISEN TALOUSARVION PÄÄLUOKAN III A OSA)

Tarvittavien hallintoresurssien tosiasiallinen käyttöön saaminen riippuu varojen kohdentamista koskevasta komission vuotuisesta päätöksestä, jota tehtäessä otetaan huomioon budjettivallan käyttäjän hyväksymä ylimääräinen henkilöstö ja ylimääräiset varat.

10.1 Vaikutus henkilöstön määrään

Toimen tyyppi		Toiminnan hallintoon osoitettu henkilöstö		joista		Kesto
		<u>vakinaiset virat</u>	<u>määrä- aikaiset virat</u>	kyseisen pääosaston tai yksikön nykyisen henkilöstön käyttö	lisähenkilöstön käyttö	
Virkamiehiä	A	2		2		4 vuotta
tai tilapäisiä toimen-	B	0		0		4 vuotta
haltijoita	C	1		1		4 vuotta
Muuta henkilöstöä						
Yhteensä		3		3		4 vuotta

10.2 Toimenpiteestä johtuva muiden toimintakulujen kasvu

(ecua)

Budjettikohta (numero ja nimike)	Määrä	Laskentatapa
A-250 Asiantuntija-kokoukset	576 000	= $4 \cdot 12 \cdot 12\,000$. Tarvitaan kokonaisrahoitus yhteensä 12 asiantuntijakokouksen, erityisesti Internet-työryhmän kokouksien järjestämiseen. Internet-työryhmä perustettiin neuvoston pyynnöstä ja kokouksiin ottaa osaa +- 50 teollisuuden, käyttäjien ja julkisen alan edustajaa.
A-2510 Komiteakokoukset	180 000	= $4 \cdot 3 \cdot 15\,000$. Toimintasuunnitelmakomitea pitää keskimäärin 3 kokousta vuodessa. Kunkin kokouksen kustannukset ovat keskimäärin 15 000 ecua, jossa otetaan huomioon INFOCOM-MLIS komitean synergia. Komitea on perustettu INFO2000 ja MLIS -ohjelmien johdonmukaisuuden ja tehokkuuden optimoimiseksi.
A-130 Virkamatkat	160 000	= $4 \cdot 5 \cdot 20 \cdot 400$. Komission henkilöstön ja kansallisten asiantuntijoiden virkamatkojen kustannusten on arvioitu olevan 160 000, ottaen huomioon, että yksi keskimääräinen virkamatka kahdessa viikossa maksaa 400 ecua/virkamatka /5 henkeä.
Yhteensä	916000	

ISSN 1024-4492

KOM(97) 582 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

10 15 16

Luettelonumero : CB-CO-97-686-FI-C

ISBN 92-78-28714-8

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg

47